ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة إيلدا دروييشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 273 (20436) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2000 10 Է.Ջ

ԻՐԱՔ - ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ

Իրաքի առեւտուրի նախարար Մոհամէտ Մեհտի Սալեհ նախատեսեց, որ Յորդանանի հետ առեւտրական կապերը կ՚ընդլայնին այս տարի, նոր համաձայնագիրներու շնորհիւ:

Յորդանան իր քարիւղը կը ստանայ Իրաքէն: Սալեհ յոյս յայտնեց որ Իրաք - Յորդանան առեւտրական փոխանակումները կը հասնին ՄԱԿի պատժամիջոցներէն առաջուան մակարդակին:

Սալեհ ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգներ կ՚արգելակեն Պաղտատի ուսեստեղէն գնելու ծրագիրները: «Հակառակ 19,8 միլիառ տոլար արժողութեամբ կնքուած համաձայնագիրներուն, միայն 6 միլիառ արժողութեամբ ուսեստեղէն Իրաք հասած է», նշեց ան:

Միւս կողմէ, իրաքեան զինուորական աղբիւր մը յայտնեց, որ ամերիկեան եւ բրիտանական օդանաւեր ռմբակոծած են քաղաքային շրջաններ հիւսիսային Իրաքի մէջ:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԲԱՑՈՒՄԸ ՊՂՋՈՒՆԵԼՈՎ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ՊԻՏԻ ՆՊԱՍՏԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՒՏԱՐԱՐԵՑ ԼԱՀՈՒՏ

Լահուտ կ՚ընդունի Ներսէս Պետրոս ԺԹ. պատրիարքը:

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ հաստատեց, որ Լիբանանի մէջ Համաշխարհային Դրամատան գրասենեակին բացումը պիտի ամրապնդէ երկու կողմերու գործակցութիւնը եւ այս քայլը նպաստաւոր է Լիբանանի տնտեսութեան:

Նախագահը երեկ ընդունեց Համաշխարհային Դրամատան Միջին Արեւելքի եւ Հիւսիսային Ափրիկէի նախագահ Իսամ Տարուիշը, որ ելեւմուտքի նախարար Ժորժ Գըրմի ընկերակցութեամբ նաեւ այցելեց վարչապետ Սելիմ Հըսի, ներկայացնելու համար դրամատան Պէյրութի գրասենեակին բացման կարեւորութիւնն ու նպատակները: Հանդիպումին նաեւ քննարկուեցան դրամատան Լիբանանի մէջ կատարած ծրագիրները:

Տարուիշ, որ երեկ յետմիջօրէին կատարեց գրասենեակին բացումը, նկատել տուաւ, որ ամէնօրեայ երկու կողմերու գործակցութիւնը կ՚ամրապնդուի եւ աւելի արագ արդիւնքներ կու տայ՝ մօտեն հսկելով ծրագիրներու գործադրութեան:

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ երեկ ընդունեց կաթոլիկ հայոց Ներսես Պետրոս ԺԹ. Թարմունիի պատրիարքը, որուն կ՚ընկերակցէր երեսփոխան Ժաք Չուխատարեան:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ընդունեց Ազգային Լրատու Գործակալութեան տնօրէն Խալիլ Խուրին, Պաատ կուսակցութեան շրջանային ընդհանուր քարտուղար նախկին նախարար Ղազի Սէյֆէտտինը, երեսփոխան Մուսթաֆա Սաատը եւ փոսթ-հետագրատան նախարարութեան արդիւնաւորման եւ նորոգութեան բաժինի տնօրէն Ահմէտ Ուէյտաթը:

Կեդրոնական Դրամատան դրամատուներու վերահսկողութեան յանձնախումբի անդամներ Ուալիտ Ալամէտտին, Ֆարուք Մահֆուզ, Ամին Առուատ,

Շար.՝ էջ 10

ՀԸՍԷՆ ՆԱՄԱԿ՝ ՔՈՖԻ ԱՆԱՆԻ

Վարչապետ Սելիմ Հրս երէկ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի յղեց նամակ մը, որուն մէջ պահանջեց միջամտութիւն՝ վերջ դնելու համար լիբանանեան հողամաս գրաւելու եւ նոր սահմանագիծ ճշդելու իսրայէլեան աշխատանքներուն:

Հրս Անանի ուշադրութեան յանձնեց, թէ իսրայէլեան այս արարքները չատ վտանգաւոր են եւ ատնակոխ կ՚ընեն Լիբանանի միջազգայնօրէն ճանչցուած սահմաններն ու գերիշխանութիւնը:

Հրս Անանէն պահանջեց իր նամակին օրինակներէն յանձնել ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի նախագահին ու անդամներուն՝ իրրեւ ՄԱԿի վաւերաթուղթ:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ՝ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Վարչապետ Սելիմ Հրս երէկ հրապարակեց վարչական շրջաբերական մը, որուն հիմամբ, պետական վարչութեանց, պետութեան հաստատութիւններուն եւ քաղաքապետութեանց հայ պաշտօնեաները մէկ օրուան արձակուրդ կը ստանան Վարդանանց տօնին առիթով:

Այլ շրջաբերականով մը Հրս թելադրեց փակ պահել բոլոր պետական գրասենեակներն ու քաղաքապետութիւնները Չորեքշաբթի, 9 Փետրուարին, Մար Մարունի տօնին առիթով:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐ - ԻՍՐԱՅԷԼ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄՕՏԱԿԱՅ ԳԱՂՏՆԻ ՎԱՅՐԻ ՄԸ ՄԷՋ

Իսրայէլացի եւ պաղեստինցի բանագնացներ Երուսաղէմի մօտակայ գաղտնի վայրի մը մէջ հանդիպում ունեցան վերջնական համաձայնագիրի մը չուրջ բանակցութիւններ կատարելու համար:

ՊԱԿի Գործադիր Խորհուրդի անդամ Մահմուտ Ապպաս ըսաւ, որ բանակցութիւններուն ճիգ պիտի թափուի տարակարծութիւնները հարթելու՝ հասնելու համար վերջնական համաձայնագիրի մը, որ պաղեստինցիներուն համաձայն, անկախ Պաղեստին մը հռչակելու յոյս մրն է: «Յաւելեալ 10 օրերուն իսրայէլացիներուն հետ պիտի փորձենք նախնական համաձայնութեան մը հասնիլ», ըսաւ ան:

Ապպաս նաեւ խօսեցաւ բանակցութիւններուն մէջ ամերիկացիներուն դերին մասին: «Համաձայնութիւն գոյացաւ, որ Տենիս Ռոս չրջան հասնի տարակարծութիւններուն հարթումին իր օժանդակութիւնը բերելու համար: ամերիկացիներուն մասնակցութիւնը ուղղակի չէ, այլ անոնք ներկայ պիտի րլլան, անհրաժեշտ պարագային միջամտելու համար», ըսաւ Ապպաս:

Պաղեստինցիներ եւ իսրայէլացիներ անցեալ Յուլիսէն ի վեր բանակցութիւններ կը վարեն վերջնական համաձայնագիրի մը մասին: Անոնք կ՚աշխատին մինչեւ 13 Փետրուար պատրաստել համաձայնագիրի մը նախագիծ, որուն չուրջ վերջնական համաձայնութիւն մը կրնայ գոյանալ Սեպտեմբերին:

Բանակցութիւններուն օրակարգի վրայ են գաղտնի հարցեր երկու կողմերուն համար, ինչպէս Երուսաղէմի կարգավիճակը, հրէական բնակեցման վայրերը, սահմաններու եւ գաղթականներու հարցերը:

Ամերիկացի բանագնաց Տենիս Ռոս չրջան պիտի հասնի վաղը Չորեքշաբթի, եւ տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքի եւ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթի հետ: Պարաք եւ Արաֆաթ այս չարթուան վերջը էրկգի անցքին վրայ հանդիպում պիտի ունենան:

Օլպրայթ եւ Իվանով հանդիպումի ընթացքին:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Բանակցութիւններուն ամէնէն հրատապ հարցերէն մէկը Երուսաղէմի կարգավիճակին ճշդումն է: Իսրայէլ Երուսաղէմը կը նկատէ իր անբաժանելի մայրաքաղաքը, իսկ պաղեստինցիները արեւելեան Երուսաղէմը, որ մեծ մասամբ արաբներէ բնակուած է, կը նկատեն ապագայ անկախ պաղեստինի մը մայրաքաղաքը:

Իսրայէլի պաշտպանութեան փոխ նախարար էֆրայիմ Մնէհ ըսաւ, որ Իսրայէլ պիտի չընդունի

Շար.՝ էջ 10

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԿՐՈԶՆԻԻ ՄԷՋ ՄԻՆՈՒԹՔԱ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ ԳՐԱՒԵՑ

Ռուսական բանակը երէկ յայտնեց, որ իր ուժերը Կրոզնիի մէջ բանակի հրապարակ մը գրաւած են եւ շատ մօտեցած են քաղաքի կեդրոնին, մինչ հակառական տեղեկութիւններ կը հաղորդուէին յաւելեալ ըմբոստներու անձնատուութեան մասին:

Տեղեկութիւնները կը վերագրուէին Մոսկուայի մէջ Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Մաթըլէյն Օլպրայթի եւ անոր ռուս պաշտօնակիցին՝ Իկոր Իվանովի միջեւ տեսակցութեան մը ակամայ:

Ռուսական ուժերը երէկ շարունակեցին ամբարձակը քաղաքի Կրոզնիի գրաւումին համար իրենց ճիգերը: Տեղեկութիւններու համաձայն, 12 օրուան ճակատումներէ ետք, անոնք հակակշիռի տակ առած են Մինութքա հրապարակը (Կրոզնիի կեդրոնէն 1 քմ. հեռաւորութեան վրայ):

Զինուորական հաղորդագրութիւններու համաձայն, ուժեր գրաւած են հրապարակին մօտակայ բարձր շէնքերը եւ մաքրագործած

Կրոզնիի մէջ թաղային կռիւներ տեղի կ՚ունենան:

են հոն ապաստանած արձակապէնները: Անոնք նաեւ հաղորդած են, թէ Կրոզնիի եւ հարաւային շրջաններուն վրայ օդային 110 յարձակողականներ տեղի ունեցած են:

Չեչենիոյ մէջ Մոսկուայիին նպաստակողմնորոշուած վինեալներու հրամանատար Պիսլան Կանթիմիրով յայտնեց, որ երէկ յաւելեալ 34 անջատողական վինեալ անձնատուր եղած է. սակայն չեչեն մրցակից ղեկավար մը, որ նոյնպէս Կրեմլինի կօրավիգ կը կանգնի, հերքեց այս տեղեկութիւնը:

Եթէ տեղեկութիւնը հիշդ ըլլայ, շաբաթավերջէն ի վեր անձնատուր եղող վինեալներու թիւը 168ի հասած կ՚ըլլայ, անոնց կարգին՝ 28 վիրաւոր: Անձնատուր եղողներուն կրնայ ներում շնորհուիլ. այս առիթը սակայն կ՚աւարտի Երեքշաբթի օր (այսօր):

Մինչ այդ, Մալիք Սայտուլլաեւ Ինկուշեթիոյ մէջ ըսաւ, որ անձնատուութեան մասին տեղեկութիւնները հիշդ չեն, եւ թէ ռուսական իշխանութիւններուն եւ ըմբոստներուն միջեւ բանակցութիւնները կը վերաբերին Կրոզնիի փողոցներէն վոհերն ու վիրաւորները հեռացնելու հարցին:

Շար.՝ էջ 10

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՏԱՒՈՍԻ ՄԷՋ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան Տաւոսի մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ Ուրժանթինի նախագահ Ֆերնանտօ տէ Լաօրոյի հետ:

Հանդիպումին քննարկումի առարկայ դարձան հայեւարժանթինեան յարաբերութիւնները եւ տնտեսական գործակցութիւնը օրինական հիմքի վրայ դնելու կարելիութիւնները:

Նախագահ Քոչարեան նաեւ տեսակցեցաւ Դրամական Միջազգային Ֆոնտի տնօրէնի առաջին տեղակալ Մ. Ֆիշըրի հետ: Քոչարեան ներկայացուց 27 Հոկտեմբերի ոճիրէն ետք Հայաստանի տնտեսական կացութիւնը եւ երկրին մէջ գործադրուող ծրագիրները՝ նշելով, որ Հայաստան հաւատարիմ կը մնայ բարեկարգումներ կատարելու գործընթացին: Ֆիշըր պատրաստակամութիւն յայտնեց ապագային եւս գործակցելու Հայաստանի իշխանութիւններուն հետ:

Նախագահ Քոչարեան Զուիցերիոյ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Ժոկէֆ Տէյսի հետ քննարկեց Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը: Նախագահ Քոչարեան շնորհակալութիւն յայտնեց Ուկրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի հետ հանդիպումը կազմակերպելու համար:

Քոչարեան ապա հանդիպեցաւ Համաշխարհային Դրամատան նախագահ Ճէյմս Վուլֆընսընի հետ:

ՀԱՅՏԱՐ ԱԼԻԵՒ՝ ԳՈՀ

Ուկրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ դրական համարեց նախագահ Քոչարեանի հետ իր հանդիպումը՝ Տաւոսի մէջ, իսկ ամերիկացի պատասխանատուներուն հետ հանդիպումները՝ «կարեւոր եւ հետաքրքրական»:

Ալիեւ ըսաւ, որ Քոչարեանի հետ քննարկած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին գծով փոխադարձ կիջումներու հարցը: Ան յայտնեց, որ նախագահ Պիլ Քլինթընի, արտաքին գործոց նախարար Մատըլէյն Օլպրայթի եւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Քերի Քաւանոյի հետ նաեւ քննարկումի առարկայ դարձած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ

ՉՕՐԱՆՈՑԻ ՄԸ ՄԷՋ՝ ՈՃՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՔՈՒ, 31 (ՌՈՅԹԵՐՋ).- Ազրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը երկուշաբթի օր ըսաւ, որ խումբ մը ազերի գինուորներ չարաթավերջին 2 սպայ եւ գինուոր մը սպաննած եւ խոյս տուած են իրենց զօրանոցէն:

Նախարարութեան բաները յայտնեց, որ դէպքը պատահած է Շարաթ օր մայրաքաղաք Պաքուէն 400 քմ. հեռաւորութեան գինուորական խարիսխի մը մէջ: Ան չըսաւ, թէ քանի՞ գինուոր մասնակցած է:

Ռամիզ Մելիքով յայտնեց, որ քննութիւն բացուած է դէպքին եւ անոր դրդապատճառներուն չուրջ:

ԱԻՊՐՈՍԻ ՏԱԳՆԱՊ

ՏԵՆՔԹԱՇ ՀԱՄԱՀԱՒԱՍԱՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐ Կ՚ՈՒԶԷ

ԱՆԱՆ՝ ԼԱՒԱՏԵՍ

ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան երէկ յայտնեց, թէ կ՚ակնկալէ, որ Կիպրոսի հարցին այս տարի համապարփակ լուծում մը գտնուի:

Ան կը խօսէր Ժընեւի մէջ, կղզիի երկու համայնքներու ղեկավարներուն միջեւ անուղղակի բանակցութեանց բացումը կատարելէ ետք:

Ան ըսաւ, թէ մթնոլորտը լաւ է՝ յոյս յայտնելով, որ յառաջդիմութիւն պիտի արձանագրուի, եւ թէ այս հանգրուանէն ետք, «ամրան սկիզբը պիտի վերադառնանք գործընթացը շարունակելու համար»:

Թուրք կիպրացի ղեկավար Ռաուֆ Տենքթաշ մինչ այդ թղթակիցներու հարցումներուն պատասխանելով ըսաւ, թէ համահաւասար հանգամանք կը պահանջէ յունական կողմին հետ:

Կիպրոսի նախագահ Կլաֆքոս Քլերիտես յոյս յայտնեց, որ Ժընեւի բանակցութիւնները պիտի յանգին ուղղակի դէմ յանդիման բանակցութիւններու:

Թուրքիա մինչ այդ երէկ յայտարարեց, որ լիովին գօրավիգ կը կանգնի Տենքթաշի գաղափարներուն:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՀԱՊԻՊ ՀԱՔԻՄ ՋԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ

Քարիւղի նախկին նախարար Շահէ Պարսումեանի պաշտպան փաստաբաններ Պատասի Ապու Տիպ եւ Ազրամ Ապուրի երէկ այցելեցին Պէյրութի աւագ քննիչ դատախազ Ապտէլ Ռահման Շեհապի, եւ անոր փոխանցեցին, թէ կ'ընդունին պետութեան ներկայացուցած դիմումը՝ նշանակելու հաշուեքննիչ մը՝ Պարսումեանի պաշտօնավարութեան ընթացքին նախարարութեան աուեւտրական գործառնութիւններու հաշիւները ստուգելու համար:

Շար.՝ էջ 10

2000Ի ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՒՏՃԷԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԻՍՏԵՐ

Պըրրի խորհրդարան կ'ուղղուի:

Խորհրդարանը այսօր կը սկսի 2000ի պետական պիւտճէի քննարկման իր եւօրեայ լիագումար նիստերուն:

Այս ժողովներուն նախօրեակին, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ էլեւմուտքի նախարար Ժորժ Գըրմի եւ էլեւմուտքի ու պետական պիւտճէի հարցերու խորհրդարանական յանձնախումբի նախագահ Խալիլ Հըրաուիի հետ գումարեց ժողով մը, քննարկելու համար օրինագիծի կարգ մը կէտեր:

Պըրրի հաւանական նկատեց, որ պիւտճէի նիստերուն պիտի արծարծուին անոր հետ ուղղակի առնչութիւն չունեցող հարցեր, ինչպէս՝ երեսփոխանական ընտրութեանց առիթով ծանուցումն ու լրատուութիւնը: Պըրրի կոչ ուղղեց բոլորին՝ գիտակցելու իրենց ագգային պատասխանատուութիւններուն, մանաւանդ հարաւային Լիբանանի կարգաւորումներուն եւ քաղաքային չրջաններու վրայ իսրայէլեան ռմբակոծումներուն յոյսին տակ:

Խորհրդարանի նախագահը նկատել տուաւ, որ Իսրայէլ անընդհատ կ'աչխատի իրաւիճակի եւ տուեալներու փոփոխութեան, եւ այս ընթացքին վերջին արտայայտութիւնն է նոր սահման գծելու հարցը: Ան յայտնեց,

Շար.՝ էջ 10

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Արփի Ֆահիլպաշեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յարութ եւ Սեպա Թագուորեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Հրայր եւ Միլվա Սաղրեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Արիս Պայեան
Տիկին Արշալոյս Պայեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պետրոս եւ Անուշ Գուլումճեան եւ գաւակունք
Տիկին Վիոլէթ Փելթէքեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ալպէր Փելթէքեան եւ գաւակունք
Գնտոլեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ՄԱՐԻ ՊԱԼԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՓԵԼԹԷՔԵԱՆ)

մահր, որ պատահեցաւ Կիրակի, 30 Յունուար 2000ի կէս գիշերին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 1 Փետրուար, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին, էշրեֆիէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շըպկէի Ագգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին զաւկին՝ տէր եւ տիկին Հրայր եւ Միլվա Սաղրեանի բնակարանը. Մար Եուսէֆ հիւանդանոցի թաղ. «Սայաթ Նովա» շէնք, 6րդ յարկ. Երեքշաբթի 1, Չորեքշաբթի 2 եւ Հինգշաբթի 3 Փետրուարին:

•Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւն կատարել բարեսիրական հաստատութիւններու:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Մարի Տէյիրմէնճեան
Տիար Հրաչ Տէյիրմէնճեան եւ գաւակր
Տէր եւ տիկին Վարուժ Տէյիրմէնճեան եւ գաւակր
Տէր եւ տիկին Պերճ Թերգեան եւ գաւակունք
Տէր Բարգէն քահանայ Մանուկեան եւ ընտանիք
Եարայեան ընտանիք
Տէյիրմէնճեան ընտանիք
Պալապանեան ընտանիք
Տեմիրճեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, աներհօր եւ հարազատին՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Լոս Անճելըսի մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 31 Յունուար 2000, կէսօրէ առաջ ժամը 10:30ին, Լոս Անճելըսի մէջ, կլենտէյլ:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՄԻԱԿԱՄ ԵՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԴԻՄԱՑ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՀԸՍ

Լահուեան միլիսներու փոխ հրամանատար Աքըլ Հաշէմի սպանութեան գծով երէկ կատարուեցան բազմաթիւ յայտարարութիւններ ու մեկնաբանութիւններ թէ՛ Լիբանանի, թէ՛ Իսրայէլի մէջ:

«Վարչապետ Սելիմ Հրս բարձր գնահատեց Աքըլ Հաշէմի դէմ դիմադրութեան կատարած հերոսական գործողութիւնը», յայտնեց երեսփոխան Հիւսէյն Համ Հասան վարչապետին հետ տեսակցելէ ետք: Հասան նաեւ ըսաւ, որ վարչապետը վերահաստատեց, թէ պետութիւնը, դիմադրութիւնն ու ժողովուրդը միակամ են թշնամի Իսրայէլի ոտնձգութիւններուն դիմաց:

Տեղեկատուութեան եւ գաղթականներու նախարար Անուար Խալիլ նկատել տուաւ, որ թշնամիին գործակալներէն՝ Աքըլ Հաշէմի դէմ գործադրուած մահապատիժը բոլոր գործակալներուն ուղղուած պատգամն ալ է, թէ անոնց ճակատագիրը իրենց ղեկավարներու ճակատագիրէն աւելի մեղմ պիտի չըլլայ: «Այդ գործողութիւնը նաեւ Իսրայէլի ու անոր ղեկավարութեան ուղղուած պատգամն ալ է, թէ խաղաղութեան բանակցութիւններէն առաջ եւ անոնց ընթացքին ընտրանքները կը մնան անփոփոխ, եւ միակ ելքը կը մնայ թշնամի պինտուրներուն առանց նախապայմանի հեռացումը», ըսաւ ան:

Նախարարը աւելցուց. «Մեր հողը բընագրաւող թշնամիին ղեկավարներուն արձակած սպառնալիքները սարսափի չեն մատներ մեզ, որովհետեւ անոնք անկարող են նոյնիսկ պաշտպանելու իրենց աւագ գործակալներն ու պինտուրները»: Մեր բնակչութեան դէմ թշնամիին սաստկացող բռնարարքներուն պատասխանատուն միայն մեր թշնամին չէ, այլ նաեւ միջազգային այն ուժերը, որոնք պատրաստ են Իսրայէլի ստիպել, որ առանց նախապայմանի հեռանայ մեր հողէն եւ յարգէ Ապրիլեան Հասկացողութեան պայմանները», ըսաւ Խալիլ:

Միւս կողմէ, շիինեերու գերագոյն խորհուրդի նախագահ իմամ Մոհամէտ Մեհտի Շամսէտտինն շնորհաւորեց դիմադրութեան ւեծ իրագործումը, եւ թշնամիին լիբանանցի գործակալնե-լու մէկ պարագլուխը չէզոքացնելու յաջողութիւնը: Ան նոյն առիթով շնորհաւորեց բոլոր լիբանանցիները:

Շիի համայնքապետը նկատել տուաւ, որ այս գործողութիւնը վերահաստատած է Լիբանանի ժողովուրդին վճռակամութիւնը՝ պատագրելու իր հողը իսրայէլեան բռնագրաւումէն ու անոր ստեղծած տարրերէն:

Ան նաեւ կգուշացուց, որ Լիբանանի սահմաններու վերատեսութիւնը պահանջելով՝ Իսրայէլ կը փորձէ սակարկութեան դնել երկրին սահմանները եւ վանոնք շահագործել, Լիբանանի եւ Սուրիոյ վրայ ճնշումներ բանեցնելու համար:

Իր կարգին, շիինեերու գերագոյն խորհուրդի փոխ նախագահ շէյխ Ապտել Էմիր Քապալան ընդգծեց, որ խաղաղութեան միջոցը միայն դիմադրութիւնն է, որովհետեւ բանակցութիւններու միջոցով կարելի չէ հասնիլ արդար եւ ամբողջական խաղաղութեան:

«Իսկական խաղաղութեան միջոցը ուժն է, որովհետեւ Իսրայէլ փակած է բոլոր համբաները», ըսաւ ան:

ՊԱՐԱԿԱԽ

Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաք նկատել տուաւ, որ լահուեան ուժերու փոխհրամանատար Աքըլ Հաշէմի սպանութիւնը ցոյց կու տայ, թէ որքան վտանգաւոր է լիբանանեան սահմանին վրայ կացութեան վատթարացումը: «Իսրայէլ ճիգ պիտի չխնայէ պատժելու Հաշէմը սպանողները», ըսաւ Պարաք, բայց անհաւանական նկատեց «Լիբանանի սահմաններու ամբողջ երկայնքին ապահովական վիճակի լուրջ վատթարացումը»:

ՇԱՀԱԿ

Իսրայէլի կբօսաշրջութեան նախարար եւ սպայակոյտի նախկին պետ Ամնոն Շահաք անհաւանական նկատեց, որ Լիբանանի ենթակառոյցին դէմ իսրայէլեան ռմբակոծումները կրնան լուծել հարաւային Լիբանանի մէջ դժուարութիւնները:

Լահուեան միլիսներու փոխ հրամանատար Աքըլ Հաշէմի սպանութեան իբրեւ հակադարձութիւն Լիբանանի ենթակառոյցը ռմբակոծելու կոչ ուղղած պաշտպանութեան նախկին նախարար Մոշէ Արէնսի պատասխանելով՝ Շահաք ըսաւ. «Չեմ գիտեր, թէ Լիբանանի տնտեսական ենթակառոյցին վրայ յարձակումները բաւարար պիտի ըլլա՞ն կասեցնելու այսպիսի գործողութիւնները»: Ան հաստատեց, որ Հաշէմ երկար ատենէ ի վեր դիմադրութեան կարեւոր թիրախներէն մէկը կը նկատուի: «Սուրիա ունի կարողութիւնը կասեցնելու Հզպպալլան, բայց անիկա այդպիսի քայլ մը առնելու համար պէտք է ունենայ կարեւոր դրդապատճառ մը», նշեց ան:

• ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ «Եդիոթ Ա՛հրոնոթ» օրաթերթը երէկ, իսրայէլեան բանակի հրամանատարութենէն քաղելով իր տեղեկութիւնները, յայտնեց, թէ Հզպպալլա պատրաստած է բազմաթիւ «արդիական» ականներ եւ վանոնք կետեղած՝ սահմանային գօտիէն ներս: «Այս տիպի ականներ գործածեցան Ռեհանի դիրքին դէմ ու Աքըլ Հաշէմի ապանութեան համար», կը գրէր թերթը՝ աւելցնելով, որ իսրայէլեան հրամանատարութիւնը կը կարծէ, թէ այս նոր ականները աւելի կործանարար ու մահացու են եւ կարողութիւնը ունին քանդելու լահուեան ու իսրայէլեան ուժերու դիրքերուն ամրութիւնները:

Օրաթերթը նաեւ կը գրէր, որ Հզպպալլա այս միջոցով պիտի հակադարձէ իսրայէլեան բանակի որդեգրած նոր միջոցառումներուն՝ դիմադրութեան գործողութիւնները կամ իր վնասները սահմանափակելու համար:

«Եդիոթ Ա՛հրոնոթ» այս միջոցառումներուն դիմաց նաեւ հաւանական նկատեց, որ Հզպպալլա թափ տայ իր յատուկ ջոկատներու գործունէութեան ու նոյնիսկ «անձնասպանութիւն կատարողներու» վինուորագրման:

Լ.Օ.Խ.Ա.Ջի «ԱՐԱԳԱԾ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ Բ. ԺՈՂՈՎ

ԼՕԽի «Արագած» մասնաճիւղի հերթական Բ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ Չորեքշաբթի, 2 Փետրուար 2000, առաւօտեան ժամը 9:30ին, «Դրօ» ակումբին մէջ, Արագած:

Ընկերուհիներու ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

•Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս տէր եւ տիկին Գէորգ Փոլատեան ստանձնած են ԼՕԽի «Մեղրի» մասնաճիւղի ծերունիի մը մէկ տարուան հոգածութեան ծախսը՝ 600,000 լ.ո.:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

•Երկրաչափական ընկերութիւն մը (Արեւմտեան Պէյրութ) կարիքը ունի համալսարանական օգնական հաշուապահուհիի մը, 3 տարուան փորձառութեամբ. լաւ անգլերէն, արաբերէն լեզու գիտեալը եւ լաւ համակարգիչ գիտեալը պայման է (23-36 տարեկան): Դիմել՝ հեռ. 01-378801/5, 03-816189, fax : 01-378800 թիւերուն:

ՍԱԹԸՐՖԻԼՏ ԻՆՔՆԱԶՍՊՈՒՄԻ ԿՈՉ Կ ԸՆԷ

Սաթըրֆիլտ Համտանի մօտ:

Միացեալ Նահանգներու դեսպան Տէյվիտ Սաթըրֆիլտ եւ դեսպանատան գործավար Տէյվիտ Հիլ երէկ այցելեցին արտաքին գործոց նախարարութեան նոր ընդհանուր քարտուղար Ջուէյր Համտանի եւ չնորհաւորեցին անոր պաշտօնը:

Հանդիպումէն ետք Սաթըրֆիլտ կոչ ուղղեց բոլոր կողմերուն՝ առաւելագոյն ճիգով եւ ինքնագսպումով կանխարգիլելու հարաւային Լիբանանի մէջ ամէն մագրգռում:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ յահտեան միլիսներու փոխ հրամանատար Աքըլ Հաշէմի սպանութիւնը հարաւի մէջ կացութիւնը պիտի վատթարացնէ, Սաթըրֆիլտ նաեւ ըսաւ, որ բոլոր կողմերը իրենց ճիգերը կեդրոնացուցած են խաղաղութեան բանակցութիւններ յառաջ տանելու վրայ, իսկ վայրագութեանց մագրգռումը վնաս կը պատճառէ այդ ընթացքին, եւ այս պատճառով Միացեալ Նահանգներ հաղորդակցութեանց մէջ կը մնան բոլոր կողմերուն հետ:

Լիբանանի հետ սահմաններու փոփոխութեան գծով իսրայէլեան աչխատանքներուն գծով՝ Սաթըրֆիլտ յայտնեց, թէ Լիբանանի դիմումով Ուաշինկթընէն խնդրած է իսրայէլեան կառավարութեան մօտ հետաքրքրուիլ այդ աչխատանքներուն մասին:

ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ ԵՐԵՔ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻՆ

Հարաւի մէջ ապահովութեան աղբիւրներ յայտարարեցին, որ իսրայէլացի երեք զինուորներ սպաննուած են եւ չորս ուրիշներ վիրաւորուած՝ իսլամական դիմադրութեան Ագիւի դիրքին վրայ երէկ գործած յարձակումին ընթացքին:

Դիմադրութիւնը հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ իր ուժերը, Ապահովութեան Գօտիէն ներս թափանցելով, հարուածած են Ագիւի դիրքն Շրքիֆ դիրք ուղղուելու պատրաստուող թշնամի ջոկատը:

Այլ հաղորդագրութիւններով իսլամական դիմադրութիւնը յայտարարեց, թէ յարձակումներ գործած է Սուժոտի, Քասարաթ Արուչի, Տապչէի, Քալաայի, Սուկկոտայի եւ Շրքիֆի դիրքերուն վրայ:

Իսրայէլեան օդանաւեր երէկ յարձակումներ գործեցին Մրրապա, Խրրպէթ Սրյմ, Սուժոտ եւ Նապա Թասկ չրջաններուն վրայ, իսկ հրետանին ռմբակոծեց Երհմոր, Խրրպէթ Սրյմ, Մաժտել Սրյմ, Ժրմկյժմկ, Սուժոտ, Ռիհան, Քֆուր, Քաֆրա, Եաթկր Մաժտելգուն, Հընիհ եւ Ժրպ Սուկկոտ չրջաններ: Ռմբակոծումներուն Խրրպէթ Սրյմի մէջ վիրաւորուեցաւ կին մը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

FUTURE ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌԷՆ

Չորեքշաբթի, 2 Փետրուար 2000ի կէսօրէ ետք ժամը 3:00էն 4:00, պատկերասփիւռի FUTURE կայանէն ուղղակի հաղորդումով պիտի սփռուի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Քուէյթի մասնաճիւղի սկաուտական կազմի եւ նուագախումբի տողանցքը, քուէյթեան Փետրուարեան փառատօնի հանդիսութեանց ծիրին մէջ:

ՀԱՈՒԸՐՏ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆՑ ՇԱՐՔ

Ա) Հինգշաբթի, 3 Փետրուար 2000, ժամը 4:30ին:
- Նիւթ՝ Ուսուցիչ-Աշակերտ փոխյարաբերութիւն
- Դասախօս՝ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐԻՆ ԶՈՀՐԱՊԵԱՆ (հոգեբան), դասախօս St. Joseph Համալսարանի:

Բ) Հինգշաբթի, 17 Փետրուար 2000, ժամը 4:30ին:
- Նիւթ՝ Մնողք - Դպրոց փոխյարաբերութիւնները եւ անոնց ազդեցութիւնը աշակերտին վրայ:
- Դասախօս՝ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐԻՆ ԶՈՀՐԱՊԵԱՆ (հոգեբան), դասախօս St. Joseph Համալսարանի

Գ) Հինգշաբթի, 16 Մարտ 2000, ժամը 4:30ին.
- Նիւթ՝ Դպրոցական ծախողութեան առարկայական պատճառները
- Դասախօս՝ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐԻՆ ԶՈՀՐԱՊԵԱՆ (հոգեբան), դասախօս St. Joseph Համալսարանի

Դ) Հինգշաբթի 23 Մարտ 2000, ժամը 4:30ին.
- Նիւթ՝ Զգացական աշխարհին դերը դպրոցական ծախողութեան մէջ
- Դասախօս՝ ՏԻԿԻՆ ԹԱՄԱՐ ԹԻՖԷՆՔՃԵԱՆ (հոգեբան)

Այս չորս դասախօսութիւնները տեղի պիտի ունենան Հ. Գարակէօզեան հաստատութեան սրահին մէջ: Սոյն դասախօսութիւններու աւարտին, մասնակցողները պիտի ստանան համապատասխան վկայագիր հաստատութեան կողմէ:

ՊԱՐԱՔԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԲԱՑՈՒԻ

Իսրայէլեան ոստիկանութիւնը քննութիւն բացաւ ընտրարշաւի ապօրինի ֆինանսաւորումի մը մասին, ուր վարչապետ Էհուտ Պարաք կ'խաւսր օրինագանցը կը նկատուի, յայտնեցին պաշտօնատարներ երէկ:

Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարար Եոսի Պէյլին ըսաւ, որ երկրին ընդհանուր պատասխանը որոշած է թղթածրարը ոստիկանութեան յանձնել: «Երկրին մէջ հինգ մեծ կուսակցութիւններ ենթակայ են քննութեան եւ ես արդիւնքներուն կը սպասեմ», աւելցուց ան:

Պետական քննիչ Էյիգէր Կոլտպրրկ անցեալ Հինգշաբթի օր հրապարակած էր խիստ տեղեկագիր մը, որուն մէջ կ'ըսուէր, թէ 1999ի ընտրութիւններուն ընտրարշաւի օրէնքները ոտնակոխուած են: Պարաքի «Մէկ Իսրայէլ» դաշնակցութիւնը ամբաստանուած է ոչ հասութաբեր կազմակերպութիւններէ ապրամական օժանդակութիւն ստանալու յանցանքով: Կոլտպրրկ նաեւ պահանջած էր քննութիւն բանալ Լիքուտ, Կեդրոն, Միացեալ Թորա, Իսրայէլ Պէյթէնու եւ Հրէականութիւն կուսակցութիւններուն դէմ:

Իր կարգին, ոստիկանութեան բանբեր Ուկի Սանտրի ըսաւ, որ Կոլտպրրկի տեղեկագիրը կրնայ բազմաթիւ կուսակցութիւններու դէմ քննութիւն բանալու պատճառ բլլալ:

Կոլտպրրկի տեղեկագիրը մերժեց Պարաքի այն պատճառաբանութիւնը, թէ ընտրարշաւի օրերուն ինք բազմապրպտ եղած է եւ չէ կրցած փոնտերու մանրամասնութիւններով գրաղիլ: «Ան պատասխանատու է, որովհետեւ իր աշխատակազմը հսկողութեան տակ առած չէ», կ'ըսուի տեղեկագիրին մէջ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. ՋՈՀԵՐ ԵՒ ՎԵՐԱՊՐՈՂՆԵՐ

Ջոհերու մարմինները կը փոխադրուին:

Ագատարար խմբակներ երէկ Փդոսկրեայ Ափունքի Ծովուն բացերէն դուրս կր բերէին «Քենիա Էրուէյզ»ի «Էրպիւս 310» տիպի օդանաւին ջախջախումին զոհ գացող ճամբորդներուն դիակները: Օդանաւը ջախջախած էր Ծովուն մէջ, Ափիճանի օդակայանէն թռիչք առնելէ քանի մը վայրկեան ետք:

Օդանաւին մէջ կր գտնուէին 179 ճամբորդներ եւ անձնակազմի անդամներ: Մասնագէտի մը համաձայն, օդանաւը բեկորներու բաժնուած է:

Արկածը այս տարուան առաջին մեծ տարողութեամբ արկածն է, նաեւ՝ առաջինը «Քենիա Էրուէյզ»ի, որուն բաժնետոմսերուն 26 առ հարիւրը Հոլանտական «ՔԱԷ-ԷՄ» ընկերութեան կր պատկանի:

Տասը վերապրողներ փոխադրուեցան Ափիճանի մէջ հիւանդանոց: Բժիշկ մը ըսաւ, որ վերապրող մր լողալով ծովեզերք հասած է:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՏԵՄԻՐԷԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ ՄԸ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՃԻԳԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ, 31 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիոյ կառավարական ընկերակցութեան անդամ դաշնակիցները համաձայնած են սահմանադրական քարեփոխումի փոթ մը կատարել՝ առիթ տալու նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլի, որ երկրորդ նստաշրջանի մը համար իր թեկնածութիւնը դնէ, հաղորդեցին թերթերը, երկուշաբթի օր:

Վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտի կարծիքով, Տեմիրէլ մեծ յաջողութեամբ ձեռնարկած է իր պաշտօնին եւ ան մաս կը կազմէ խմբական ճիգի մը՝ տարիներէ ի վեր Թուրքիոյ մէջ չտեսնուած քաղաքական կայունութեան ապահովման մը ապահովելու համար երկրին:

Տեմիրէլի նստաշրջանը կ'աւարտի Մայիսին, ինչ որ ճնշում կը դնէ Էճեւիտի կառավարութեան վրայ սահմանադրական փոփոխութիւնը արագօրէն ապահովելու համար:

ԱՖԻԼ - ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՕԳՏՈՒԻՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԱՐՁԻՐ

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝

BANKERS ASSURANCE SAL

MedNet

ԱՖԻԼ ԻՐԱՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԻՆ ՄԱՍ ԿԸ ԿԱԶՄԵՆ ՀԱՄԱՉԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ, ԼՕՄԸ, ՅՈՒՇԱՐԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԸ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՖԻԼԻ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼՈՎ ԿԸ ԽՆԱՅԷՔ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԸ:

ՓՈՒԹԻՆ Կ'ՈՒԶԷ ՕՐԷՆՔԻ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԼ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսիոյ նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութին երէկ յայտնեց, թէ յետխորհրդային Ռուսիան վերածուած է թոյլ ընկերութեան մը, ուր օրէնքները կ'անտեսուին եւ ծաղրանքի առարկայ կը դառնան: Ան խոստացաւ կարգ ու կանոնը վերահաստատել, որպէսզի մարդիկ կարենան առանց վախի ապրիլ եւ աշխատիլ:

«Պետական իշխանութեան դրութիւնը անտեսուած եւ թոյլ է», ըսած է Փութին արդարութեան նախարարութեան պաշտօնատարներու մէկ ժողովին, որ պատկերասփռուած է:

«Ի՞նչպէս կարելի է վարմանալ, որ նման դժուարութիւններ կը դիմագրաւենք բարեկարգումներու գծով: Զարմանալի է, որ անոնք կը գործեն: Պէտք է միշտ յիշել, որ միակ տեսակի բռնատիրութիւնը, որուն ենթակայ պէտք է ըլլանք, օրէնքի բռնատիրութիւնն է», շեշտած է ան:

Նոր Տարուան նախօրեակին նախագահի պաշտօնակատարի պաշտօնը ստանձնելէ ի վեր, Փութին կը պընդէ, թէ յանձնառու է ժողովրդավարական ապատութիւններուն: Ան կ'ուզէ նաեւ ամէն ձեւով փարատել Արեւմուտքի մտահոգութիւնները, ինչ կը վերաբերի իր նախկին ՔԱ. ԿԷ. ՊԷ.ի անդամի հանգամանքին:

Փութին Մարտ 26ի նախագահական ընտրութեանց իբրեւ թեկնածու առաջնահերթ դիրքի վրայ կը գտնուի: Անոր վօրաւիգ կանգնող քաղաքական ղեկավարներու ցանկը երկար է եւ նոյնիսկ քաղաքական այլ կուսակցութեանց ականաւոր անդամներ անոր վօրակցութիւն արտայայտած են:

Ան արդարութեան նախարարութեան ժողովին յայտնած է, թէ գործարարներ եւ պարզ ընտանիքներ իրաւունք ունին աշխատելու առանց կապմակերպուած ոճրագործութեան հակադարձութեանց մտավախութիւններէ:

«Ասիկա ընելու մէկ ձեւ կայ. Ռուսիան վերածել ուժեղ պետութեան մը: Եւ Ռուսիա իսկապէս ուժեղ պիտի դառնայ երբ մարդկային իրաւունքները եւ անհատներու ապատութիւնները կը յարգուին, երբ ամէն մարդ հաւասար դառնայ օրէնքին դիմաց եւ երբ օրէնքները բոլորին կողմէ կիրարկուին», յայտնած է ան:

Սակայն ապատութիւններ հաստատել առանց օրինական կարգի, շեշտած է Փութին, «անխուսափելիօրէն պիտի յանգի քաոսային վիճակի եւ անօրինութեան»:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿՈՉ

Միացեալ Նահանգներու գանձատան նախարար Լօրընս Սամըրզ Կիրակի օր յայտնած էր, որ Ռուսիա պէտք է իր ճիգերը բազմապատկէ օրէնքի իշխանութիւնը հաստատելու եւ փտածութիւնը արմատախիլ ընելու համար, եթէ կ'ուզէ, որ տնտեսութիւնը բարգաւաճի:

Սամըրզ կը խօսէր Տաւոսի մէջ, Ռուսիոյ առաջին փոխ վարչապետ Միխայիլ Քասիանովի հետ տեսակցութենէ մը ետք:

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ան շեշտեց, որ փտածութիւնը Ռուսիոյ մէջ մեծ մտահոգութիւն է եւ «մեր օժանդակութեան ոլորտներէն մէկն ալ կառավարութեան վարգացման մէջ յատուկ կարեւորութեան առարկայ է»:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ԹՈՒՐՔ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄ Կ'ՈՒԶԷ

ՍՈՖԻԱ, 31 (ՌՈՅԹԵՐ).- Պուլկարիոյ ծագումով թուրք համայնքին ղեկավարը յայտնած է, թէ պալքանեան պետութիւնը պէտք է իր սահմանադրութիւնը բարեփոխէ եւ պաշտօնապէս ճանչնայ իր թուրք փոքրամասնութիւնը՝ որպէսզի թափ տայ Ե. Միութեան եւ ՕԹԱՆի անդամակցելու իր հաւանականութիւններուն:

«Երկրին եւրոպական համարկումին ծիրէն ներս, ստիպողական է ընդունիլ, որ Պուլկարիա բազմահամայնքային պետութիւն մըն է», ըսած է Ահմէտ Տողան Կիրակի գիշեր՝ Իրաւունքներու եւ Ապատութեանց Շարժումի ղեկավար վերընտրութենէն ետք:

Երկրին 1991 յետհամայնավար սահմանադրութիւնը կ'ըսէ, թէ Պուլկարիոյ մէջ փոքրամասնութիւններ չկան:

Օրին, իշխանութիւնները մտածած են, թէ սահմանադրութեամբ թուրք փոքրամասնութիւնը ճանչնալը կրնայ անջատողական ցգացումներ հրահրել եւ երկրին համայնքային դիւրաբեկ հաւասարակշռութիւնը խանգարել:

Եւրոպական Յանձնաժողովը անցեալ տարի կոչ ուղղած էր Սոֆիայի, որ յաւելեալ քայլերու դիմէ համայնքային փոքրամասնութեանց իրաւունքները պաշտպանելու համար:

Հարցը 10 տարի առաջ հիմնուած թրքական շարժումին համար չափազանց նուրբ է: Ծագումով թուրքերու թիւը 829 հազարի կը հասնի, այսինքն երկրին շուրջ 8,5 միլիոն բնակիչներու 9,8 առ հարիւրին:

Սահմանադրութեան փոփոխութիւն մը 240 աթոռ հաշուող խորհրդարանին երկու երրորդ մեծամասնութեան պէտք ունի, ինչ որ կը նշանակէ, թէ թրքական շարժումը, որ ներկայիս խորհրդարանին երրորդ մեծագոյն ուժն է, աւելի մեծ կուսակցութեան մը հետ պէտք է դաշնակցի:

Յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւնները 2001 թուականին նախատեսուած են, եւ թէ իշխող կեդրոնի աջ Ժողովրդավար Ուժերու Միութիւնը եւ ընդդիմադիր ձախակողմեան կուսակցութիւններ յայտնած են, թէ ընտրութիւններէն առաջ կ'ուզեն թրքական շարժումին հետ դաշնակցիլ:

ԻՐԱՆ

ԽԱԹԵՄԻ ԻՐԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՉ Կ ԸՆԷ՝ ՄԵԾ ԹԻՒՈՎ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԹԵՀՐԱՆ, 31 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմի երկուշաբթի օր ընտմացուց խորհրդարանական ընտրութիւններուն իրենց դաշնակիցներէն շատերուն մասնակցութեան դէմ դրուած արգելքին կարեւորութիւնը՝ շեշտելով, որ անհրաժեշտ է մեծ թիւերով մասնակցիլ ընտրութիւններուն:

Քաղաքական խմբակները պէտք է դրականօրէն դիտեն ընտրութիւնները, ըսաւ ան, աւելցնելով, որ եթէ անոնք գանգատներ ունին, պէտք չէ արտօնուի, որ անոնք ընտրութեանց հանդէպ խմբակներու խանդավառութիւնը նուազեցնեն:

«Եթէ կարգ մը մարդիկ ունին այն զգացումը, թէ իրենց օրինական իրաւունքները կ'ոտնակոխուին, անոնք պէտք է ինքնապաշտպանութեան դիմեն եւ մենք նոյնպէս պիտի փորձենք ապահովել, որ իրենց իրաւունքները չբռնաբարուին», ըսաւ նախագահը:

Միւս կողմէ, Խաթեմի նաեւ կոչ ուղղեց, որ ժողովուրդը մեծ թիւերով մասնակցի Փետրուար 18ի ընտրութեանց, որոնց ընթացքին Խաթեմիի բարեկարգումներու ի նպաստ կողմնորոշուղ ճակատը պիտի մրցի կրօնական պահպանողականներուն դէմ:

Միւս կողմէ, բարեկարգչական կրօնաւոր Ապտոլլա Նուրի, որ ըմբոստութեան յանցանքով արգելափակուած է, երկուշաբթի օր կոչ ուղղած է իր հետեւորդներուն, որ քուէարկեն ի նպաստ բարեկարգչականներու եւ «անոնց՝ որոնք ժողովուրդին իրաւունքները պաշտպանելու պատրաստ են»:

Ան յատկապէս կոչ ուղղած է, որ քուէարկողները զգուշանան իր անունը գրելէ քուէաթուղթերուն վրայ, որպէսզի պատրուակ չտան բարեկարգչականներու այդ քուէները չեղեալ համարելու:

Նուրիի արգիլուած է ընտրութեանց մասնակցիլ:

Հաւանական թեկնածուներու շուրջ 10 առ հարիւրին, ներառեալ՝ բազմաթիւ ազատականբարեկարգչականներ եւ այլախոհներ, արգիլուած է ընտրութեանց մասնակցիլ:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ ԾԱՅՐԱՅԵՂԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ՝ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ

Նախագահ Քլեսթիլ եւ Եէօրկ Հայտըր:

Եւրոպական Միութեան վրայ ի գործ դրուող ճնշումները երկակ աւելի եւս բարձրացան՝ համակարգուած քայլերու դիմելու համար, այն պարագային, երբ Եէօրկ Հայտըրի ծայրայեղ աջակողմեան Ազատութիւն կուսակցութիւնը Աւստրիոյ կառավարութեան անդամակցի:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Իւպէր Վետրին յայտնեց, որ անդամ երկիրները Աւստրիոյ դէմ առնուելիք միջոցառումները կր քննարկեն, իսկ Պելճիքայի արտաքին գործոց նախարար Լուի Միշէլ ըսաւ, որ «վճռական» քայլեր անհրաժեշտ կրնան բլլալ աջակողմեան ծայրայեղականութեան տարածումր կանխարգիլելու համար:

Երկակ առաւօտուն Եւրոպական Յանձնաժողովր յայտնեց, որ անդամ պետութեան մր ներքին հարցերուն միջամուխ պիտի չբլլայ, սակայն անոր նախագահր՝ Ռոմանս Փրոտի, մտահոգութիւն արտայայտեց դէպքերուն մասին:

Հայտրր մտահոգութիւն կր պատճառէ, որովհետեւ ընդդիմութիւն արտայայտած է Ե. Միութեան ընդարձակման ծրագիրներուն, նպիններու ոճիրներուն կարեւորութիւնր նսեմացուցած է եւ արեւելեան եւրոպացի գաղթականներու դէմ արտայայտուած է:

Պելճիքայի արտաքին գործոց նախարար Լուի Միշէլ Հայտրրը «վտանգաւոր մարդ մր» որակած է եւ յայտնած, թէ Աւստրիա կրնայ վտանգաւոր նախրնթաց մր հաստատել:

Նոյն մտահոգութիւնր արտայայտած է Փրոտի, որ ըսած է «Պէտք է չատ կպուչ բլլայ, պէտք է արգիլել ապագային նման կացութեանց գարպացումր»:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Վետրին ըսաւ, որ ծայրայեղ աջակողմեաններու Աւստրիոյ կառավարութեան անդամակցութիւնր «անհեթեթ եւ սխալ ուղի մրն է», որուն Եւրոպայի տարածքին ոչ ոք համաձայն է:

Յունաստանի եւ Շուէտի վարչապետներր նաեւ երէկ մտահոգութիւն արտայայտեցին, պահանջելով, որ Ե. Միութիւնր այս գծով կեցուածք որդեգրէ:

Մինչ այդ, Հայտրր երէկ ներողութիւն խնդրեց չարաթավերջին Պելճիքայի կառավարութեան եւ Ֆրանսայի նախագահին դէմ իր արտայայտութիւններուն համար:

«Ձգի ուզեր ստար որեւէ կառավարութիւն քննադատել եւ եթէ ուեւէ մէկր վիրաւորուած կր զգայ, արտայայտութիւններս յետս կր կոչեմ», ըսաւ ան թղթակիցներու, նախապահ Թոմաս Քլեսթիլի հետ տեսակցութենէ մր ետք:

«Սակայն կ'ակնկալեմ նաեւ, որ մարդիկ յարգեն Աւստրիոյ ընտրութիւններուն արդիւնքները», աւելցուցած է:

Հայտրր կր փորձէ կառավարական ընկերակցութիւն մր կազմել պահպանողական Ժողովուրդի Կուսակցութեան հետ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԲՈՆԱՏԷՐ ՓԻՆՈՇԷ ՉԻԼԻ ԿՐՆԱՅ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼ

Բրիտանական տեսակէտ մը երէկ զօրակցութիւն արտայայտեց Չիլիի նախկին բռնատէր Աուկուստօ Փինոշէի իր երկիրը դրկելու կառավարութեան որոշումին, որովհետեւ անոր առողջական վիճակը չի ներեր, որ դատավարութեան ենթարկուի:

Սակայն պելճիքացի փաստաբաններ փութացին ընթացքի մէջ դնել օրինական մարտանրաւէր մը Լոնտոնի Գերագոյն ատեանին որոշումին դէմ:

Պելճիքա մէկն է քանի մը երկիրներէ, որոնք կը պահանջեն, որ Փինոշէ դատուի, իր իշխանութեան օրերուն մարդկային չարչարանքներու ենթարկուած ըլլալու յանցանքով:

Միեւնոյն ժամանակ իրաւանց *Էմնըսթի Ինթըրնէշընըլը* եւ 5 այլ իմբակներ ըսին, թէ իրենց ընտրանքներուն գնահատումը կ'ընեն:

Անոնք գայթայթ եւ զարմանք արտայայտեցին Գերագոյն ատեանի վճիռին գծով, մինչ Սանթիագոյի մէջ Փինոշէի զօրավիգ կանգնողներ իրենց ցնծութիւնը կ'արտայայտէին:

Իսկ Մատրիտի մէջ բռնատէրին դէմ պայքար տանող փաստաբաններ դատապարտեցին ատեանին որոշումը:

Չիլի ռազմական օդանաւ մը դրկած է ուանիկա Լոնտոնի հիւանդանոցի մէջ կը սպասէ Փինոշէն իր երկիրը վերադարձնելու համար՝ 15 ամսուան տնայրին կալանքէ ետք:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ ԷՏԸՍ ՇԻՖ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ՈՂՋԱԿԻՉՈՒՄԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՏԵՍՈՒՄԻՆ ԴԷՄ

Ինչպէս յայտնած էինք, Յունուար 25-28, Սթոքհոլմի մէջ կայացաւ Հրէական Ողջակիզումին Նուիրուած Միջազգային Խորհրդաժողովն մը, որուն չհրաւիրուեցաւ Հայաստանը: Այս առիթով, Ծերակուտական Էմրմ Շիֆ ամերիկահայութեան ձայնակցելով՝ իր բողոքը արտայայտեց Խորհրդաժողովի Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչին:

Մերակուտական Շիֆ Միացեալ Նահանգներու երեւմտական փոխ նախարար Սթրոբրթ Այգընսթաթի ուղղուած նամակով մը, իր մտահոգութիւնը յայտնեց Խորհրդաժողովէն Հայաստանը կանչ առնելու պատճառաբանութիւններուն մասին: Մերակուտական Շիֆ չեչտեց կարեւորութիւնը Հայաստանի մասնակցութեան, որ կրնար իր պատմական նշանակալից փորձառութիւնը եւ ցեղասպանութեան նիւթին առաւելագոյն ճանաչումը փորձի բերել սոյն Խորհրդաժողովին:

Էմրմ Շիֆ յայտնեց, թէ իրրեւ 20րդ դարու առաջին Ցեղասպանութեան գոհեր, հայերը մեծ ներդրում ունին ցեղասպանութեան յատկացուած նմանօրինակ բագմագի երկխօսութեանց ընթացքին:

Իր նամակին մէջ ան ըսաւ, թէ ինք պաշտօնապէս եւ բացայայտօրէն կը բողոքէ սոյն Խորհրդաժողովին Հայաստանը չհրաւիրելու իրականութեան դէմ: Ան յայտնեց, թէ Խորհրդաժողովին հրաւիրուած 45 երկիրներէն Հայաստանի դուրս մնալը խորապէս տագնապեցուցած է զինք:

«Յուսով եմ, որ Հայաստանի չհրաւիրուիլը վրիպում մըն էր եւ ոչ նպատակադրուած գանցառութիւն, գոհացում տալու համար անոնց, որոնք չեն դադրիր Հայկական Ցեղասպանութիւնը ուրանալէ եւ խեղաթիւրելէ: Ես յաւատեղեակ եմ թուրք կառավարութեան՝ Հայկական Ցեղասպանութեան պատմական ճշմարտութիւնը խեղաթիւրելու, ինչպէս նաեւ այդ խեղաթիւրումը մեր հիմնարկներէն ներս հաստատած ամպիոններով կատարելու ճիգին»:

Էմրմ Շիֆ իր նամակին մէջ խօսեցաւ նաեւ Հրէական Ողջակիզումը եւս ուրանալու թուրք կառավարութեան կեցուածքին մասին, յիշելով թէ Հայկական Ցեղասպանութիւնը կատարուեցաւ Հրէական Ողջակիզումէն առաջ: Ան յիշեցուց նաեւ, որ Միացեալ Նահանգներ, Ցեղասպանութեան օրերուն մեծապէս օգտակար դարձան վերապրողներուն, յայտնելով թէ այժմ իսկ իրենց մէկ՝ակնկալուի գործօն դերակատարութիւն ունենալ Հայկական Ցեղասպանութիւնը մոռացումի մատնելու, խեղաթիւրելու եւ պատմութիւնը վերագրելու որեւէ փորձի ընթացքին:

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՂԵԿԱՎԱՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿԸ ՋՕՐԱԿՑԻ ՊԻԼ ՊՐԻՏԶԻԻ

28 Յունուարին, Ամերիկահայ Դեմոկրատ Ղեկավար Խորհուրդը հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, թէ որոշած է գօրակցիլ նախագահական թեկնածու դեմոկրատ Պիլ Պրիտզիի, նկատի ունենալով անոր սկզբունքային կեցուածքը Թուրքիոյ կողմէ Հայկական Ցեղասպանութեան ուրացումին դէմ, Մերակոյտէն ներս ամերիկահայութեան ի նպաստ իր որդեգրած դիրքը, ինչպէս նաեւ ամերիկահայ դեմոկրատներուն հետ յաւելեալ սերտացման իր տրամադրութիւնները:

Խորհուրդի Վարիչ Մարմինը այս որոշումին յանգեցաւ յետ քուէարկութեան, քննելէ ետք Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման, Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի, Ակրպէյճանի եւ Թուրքիոյ ամերիկեան օժանդակութեան, Լեռնային Ղարաբաղի ինքնորոշման իրաւունքի եւ ամերիկեան քաղաքական կեանքէն ներս ամերիկահայութեան մասնակցութեան հարցերը:

Առաւել, Վարիչ Մարմինը քննեց թեկնածուներու անցեալի կեցուածքները, ինչպէս նաեւ այն հանգամանքը, որ ամերիկահայ դեմոկրատներու 74 տոկոսը (րստ անցեալ տարուան Աշխատանքի Օրուան առիթով կազմակերպուած հարցախոյզին) կը գօրակցի Պիլ Պրիտզիի:

Յայտարարելով Պրիտզիի իր գօրակցութիւնը, Ամերիկահայ Դեմոկրատ Ղեկավար Խորհուրդը դիտել տուաւ անոր սկզբունքային եւ հրապարակային կեցուածքը Հայկական Ցեղասպանութեան հարցին նկատմամբ: Արդարեւ, անցնող վեց ամիսներու ընթացքին, Պրիտզի երկու անգամ հրապարակաւ եւ հեռատեսիլի կայաններէն սփռուած յայտարարութեամբ ընդգծեց, թէ Թուրքիա պէտք է ճանչնայ Հայկական Ցեղասպանութիւնը: Առաւել, անդրադառնալով Հայաստան-Ամերիկա կապերուն, Պրիտզի գանոնք նկատած կը «այն հիմնաքարը, որուն վրայ պիտի խարսխուի Կովկասի ապագայի խաղաղութիւնը, կայունութիւնը եւ ապահովութիւնը»:

Ամերիկահայ Դեմոկրատ Ղեկավար Խորհուրդի Վարիչ Մարմինը նաեւ ընդգծեց վերոնշեալ հարցերուն կապակցութեամբ փոխ նախագահ Ալ Կորի ցուցաբերած կրաւորականութիւնը, հակառակ ներկայացած բագմաթիւ առիթներուն: Յատկապէս Ցեղասպանութեան պարագային: Արդարեւ, 1990ին, Մերակոյտին մէջ, ան թեր քուէարկած էր Պոպ Տոլի առաջադրած եւ Հայկական Ցեղասպանութիւնը ճանչցող բանաձեւին: Սակայն փոխ նախագահ ընտրուելէն ետք, ոչ մէկ անգամ «Ցեղասպանութիւն» բառը գործածեց:

Ամերիկահայ Դեմոկրատ Ղեկավար Խորհուրդը կոչ ուղղեց բոլոր ամերիկահայ դեմոկրատներուն, որպէսզի յառաջիկայ Մարտի նախնական ընտրութիւններուն, քուէարկեն ի նպաստ Պիլ Պրիտզիի:

ԱՊՀԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՆԻՍՏԸ՝ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

28 Յունուարին Հայաստանի կրթութեան նախարարութեան մամուլի քարտուղար Նարինէ Մնացականեան յայտնեց, թէ վերջերս Մոսկուայի մէջ կայացած ԱՊՀի երկիրներու կրթութեան նախարարներու միացեալ նիստին ընթացքին որոշուած է յաջորդ նիստը կազմարել Հայաստանի մէջ:

Նիստին ընթացքին կը նախատեսուի քննարկել կրթական միասնական համակարգի ստեղծման, կրթական փաստաթուղթերու փոխ ճանաչման եւ հեռակայ կարգով ուսուցման հարցերը:

ԱՀԱՒՈՐ ՈՄԻՐ ՎԱՀԱԳՆԻ ԳԻՒՂԻՆ ՄԷՋ

28 Յունուարին Հայաստանի Լոռիի մարզի Վահագնի գիւղին մէջ, իրենց տան մէջ հրազէնով սպաննուած գտնուեցան Սերիոժա Կախեան, անոր կինը՝ Ականհիտ Ներսիսեան, մայրը՝ Մալուկ Կախեան, դուստրը՝ Արեւիկ Կախեան, հարսը՝ Կարինէ Յարութիւնեան եւ թոռները՝ Արամ եւ Աշխէն:

Այս գծով ներքին գործոց նախարարութեան կապի եւ լրատուութեան վարչութիւնը յայտնեց, որ դէպքին վայրը այցելեցին Հայաստանի ներքին գործոց նախարար Հայկ Յարութիւնեան եւ հանրապետութեան ընդհանուր դատախազ Պորիս Նազարեան:

Ստեղծուած է քննչական խումբ մը, ոճիրին մանրամասնութիւնները եւ ոճրագործները բացայայտելու համար:

1700ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ՏԷՐ ՋՕՐ

Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակի կեդրոնական Յանձնախումբին նախաձեռնութեամբ, Բերիոյ Թեմի Ագգային Առաջնորդարան 24 Ապրիլին յատուկ ուխտագնացութիւն մը պիտի կազմակերպէ դէպի Տէր Ջօր:

Ուխտագնացութիւնը պիտի հովանաւորէ եւ անձամբ անոր մասնակցի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսը:

Այս առիթով կազմուած է յատուկ ծրագիր մը, որուն մանրամասնութիւնները պիտի հաղորդուին հետագային:

Այստեղ նշենք, որ Բերիոյ Թեմի առաջնորդ Սուրբն արք. Գաթարոյեանի գլխաւորութեամբ յատուկ յանձնախումբ մը նշանակուած է մօտէն հետեւելու ուխտագնացութեան կազմակերպչական աշխատանքներուն:

ԵՐԵՒԱՆԻ 60 ԳՐԱԽԱՆՈՒԹՆԵՐԷՆ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ ԵՕԹԸ

Մեփականաշնորհման օրէնքի գործադրութենէն ետք, Երեւանի 60 գրախանութներէն այժմ կը գործեն միայն եօթը՝ «Ասասան», «Նոյեան Տապան», «Ափոլոն», «Նորք», «Շուշի», «Հայաստան» եւ «Նայիրի»:

Հրատարակիչներու Ազգային Ընկերակցութեան նախագահ Վահան Խաչատրեանի համաձայն, շուկայական առեւտուրը վատ անդրադարձ ունեցած է գիրքերու առուծախին վրայ: «Մեփականաշնորհողները չկարողանալով կազմակերպել շահաբեր գործունէութիւն, գրախանութներուն մեծամասնութիւնը վերածուած է սպառողական ապրանք վաճառող խանութներու», դիտել կու տայ ան:

Սակայն անցեալ տարեշրջանին «Ասասան» գրատան մէջ բացուած «Գիրք - 2000» ցուցահանդէսվաճառքը, որ մէկտեղեց Հայաստանի 50 հրատարակչատուներու կողմէ հրատարակուած սփիւռքահայ եւ հայրենի հազար գիրքեր, ցոյց տուաւ, որ գիրքի պահանջ կայ, եզրակացուց ան:

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԼԱՒՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

27 Յունուարին տեղի ունեցաւ մարդասիրական օգնութեան կեդրոնական յանձնախումբին հերթական նիստը:

Նիստին ընթացքին քննարկուեցաւ ՄԱԿի կողմէ Հայաստանի գաղթականներու բնակարանային պայմաններու բարելաւման ծրագիրը:

Վերոյիշեալ ծրագիրի շրջագիծէն ներս չհնչքերու վերանորոգման աշխատանքներ պիտի իրականանան Երեւանորոգման աշխատանքներ պիտի իրականանան Երեւանի երկու հանրակացարաններու մէջ: Զարենցաւանի մէջ օգտագործման պիտի յանձնուին չորս անաւարտ չհնչքեր, իսկ Արագածոտնի մարզի Զրամբար աւանին մէջ պիտի վերանորոգուին երեք չհնչքեր:

---

1 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻՆ

Ֆութպոլի միջազգային ֆետերասիոնի (ՖԻՖԱ) նախագահ Ժոզէֆ Պլաթըր, որ քանի մը օր առաջ Մոսկուա ժամանեց ԱՊՀի երկիրներու ախոյեանութեան բաժակի մրցաշարքին ներկայ գտնուելու համար, Ռուսիոյ ֆութպոլի մասնագէտներու հետ հանդիպման ընթացքին անոնց ծանօթացուց ՖԻՖԱի «Կոլ» անունը կրող նոր նախագիծը:

Ըստ նախագիծին, ՖԻՖԱի անդամ բոլոր երկիրներու ֆութպոլի ֆետերասիոններ (ներառեալ՝ Հայաստանի ֆետերասիոնը) ֆութպոլի միջազգային ֆետերասիոնին կողմէ պիտի ստանան 1 միլիոն տոլար՝ իրենց երկիրներուն մէջ ֆութպոլի զարգացման համար: Այդ գումարին մէկ մասը անոնց հաշուին պիտի փոխանցուի մինչեւ տարեվերջ, իսկ մնացեալը՝ մինչեւ 2003 թուական:

ԹԵՀՐԱՆԻ ՄԷՋ ԳԱՐՆԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐԵՐ

Յունուար 28ին Հայաստանի մշակոյթի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնամարզի նախարար Ռոլանտ Շաուոյեան ընդունեց Հայաստանի մէջ Իրանի դեսպանի մշակութային հարցերու խորհրդական՝ Ապութալէպին: Անոնք արծարծեցին յառաջիկայ գարնան Թեհրանի մէջ կայանալիք հայաստանեան մշակոյթի օրերու հետ կապուած կարգ մը հարցեր:

Ապութալէպի նախարարին փոխանցեց Մայիսի սկիզբը Թեհրան այցելելու Իրանի մշակոյթի նախարարին առաջարկը:

Փետրուար 1Է 11 Իրանի մէջ պիտի կայանան Իսլամական Յեղափոխութեան յաղթանակին նուիրուած հանդիսութիւններ: Այդ առնչութեամբ Փետրուար 4ին Հայաստանի ազգային պատկերասրահին մէջ պիտի բացուի ցուցահանդէս մը: Ապութալէպի խնդրեց, որ այս ցուցահանդէսին բացման խօսքը արտասանէ նախարար Շաուոյեանը:

Դեսպանին խորհրդականը նաեւ առաջարկեց, որ 2001 թուականին համատեղ հանդիսութիւններ կազմակերպուին Հայաստանի մէջ քրիստոնէութիւնը պետական կրօն հռչակելու 1700ամեակի, ինչպէս նաեւ Իրանի նախագահին կողմէ 2001 թուականը քաղաքակրթութիւններու, երկխօսութեան եւ մերձեցման տարի հռչակելու առթիւ:

Ռոլանտ Շաուոյեան յայտնեց, որ Իրանի մէջ կայանալիք Հայաստանի մշակոյթի օրերուն Թեհրան պիտի մեկնի 25 հոգիէ բաղկացած հայ պատուիրակութիւն մը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԺԸՆԵՒԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ

Վերջերս Ժընեւի մէջ տեղի ունեցած Արեւմտեան եւ Արեւելեան Եւրոպայի ու ԱՊՀի երկիրներու կիներու կազմակերպութիւններու խորհրդաժողովին Հայաստանի կողմէ մասնակցեցաւ պատուիրակութիւն մը, ինչպէս նաեւ երկու սփիւռքահայեր՝ Ֆրանսայէն եւ Յունկերիայէն:

Խորհրդաժողովին ընթացքին քննարկուեցան կիներու դէմ բռնութեան, պետական կառոյցներէ ներս կիներու ներկրաւման, պատերազմներու եւ տնտեսական ծանր պայմաններու՝ կիներու վրայ ունեցած ազդեցութեան հարցերը:

Այս գծով Հայաստանի Կանանց Հանրապետական Խորհուրդի նախագահ Նորա Յակոբեան ըսաւ, որ Խորհուրդը նախապատրաստած եւ Խորհրդաժողովին կազմակերպիչներուն յանձնած է «Յետ-փեքինեան իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ» գեկոյցը, որուն մէջ ներկայացուած է սեռերու համեմատութեան իրավիճակը Հայաստանի մէջ, ինչպէս նաեւ՝ կիներու յառաջդիմութեան վերաբերող հարցերը:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՄԷՋ ՕՏԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ՝ «ԱՆՕՐԻՆԱԿԱՆ»

28 Յունուարին, Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը զուիցերիական «Ֆրանք Միւլըր» եւ «Սմոտրէ Կրուտի» ընկերութիւններուն Լեռնային Ղարաբաղի մէջ գործունէութիւն ծաւալելու մտադրութիւնը նկատեց անօրինական եւ միջազգային օրէնքներուն հակասող քայլ:

Այս գծով «Փրայմ Նիուզ» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութեան տարածած գրութեան մէջ ընդգծուած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի շրջանը «ապօրինի անջատական վարչակարգի մը կողմէ բռնագրաւուած ազրպէյճանական տարածք մըն է», ուստի այնտեղ օտար որեւէ գործունէութիւն պէտք է համաձայնեցուի պաշտօնական Պաքուի հետ:

Պաշտօնական գրութիւնը ուղարկուած է Զուիցերիոյ իշխանութիւններուն պահանջելով, որ մինչեւ ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորումը զուիցերիական ընկերութիւններու գործունէութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի մէջ դադրեցուի:

ԱՇՃԵԱՆ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 85ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

Աշճեան Ճամբորդական գրասենեակը կը ծրագրէ այս տարի յատուկ շուքով մը ոգեկոչել Ուրֆայի հերոսամարտին 85ամեակը՝ Հայաստանի Նոր Լոռեսիա աւանին մէջ:

Այս առիթով, Երկուշաբթի, 24 Յունուարին, Աշճեան Ճամբորդական ընկերութեան գրասենեակին մէջ տեղի ունեցաւ մամլոյ ասուլիս մը: Ասուլիսին ներկայ էին ճամբորդական ընկերութեան տնօրէն Յովսէփ Աշճեան, Ուրֆայի Հայրենակցական Միութեան ատենապետ տոքթ. Մկրտիչ Գէորգեան, Միութեան վարչական անդամներ եւ լիբանանահայ մամուլի ներկայացուցիչներ:

Հայրենի Նոր Լոռեսիա աւանին մէջ կ՝ապրին 2005է աւելի ընտանիքներ, որոնք ունին նաեւ վարժարան մը՝ հարիւր աշակերտներով: Գիւղին մէջ կառուցուած է նոր եկեղեցի մը՝ Ս. Աստուածածին, նուիրատուութեամբ արժանթինահաբնակ, ուրֆացի տէր եւ տիկին Գէորգ եւ Ռոզ Մարաֆեաններու:

Յովսէփ Աշճեան ներկաներուն բացատրեց այս ձեռնարկին քննոյթը շեշտելով, թէ ձեռնարկին հրաւէրը բաց է բոլոր հայրենակցական միութիւններուն եւ յարանուանութիւններու անդամներուն՝ առանց խտրութեան:

Ան նշեց նաեւ, թէ Աւստրալիոյ, Միացեալ Նահանգներու, Հայաստանի, Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ գործող Ուրֆայի բոլոր հայրենակցական միութիւնները պիտի օժանդակեն ձեռնարկին աշխատանքներուն: Այս ուղղութեամբ պիտի կազմակերպուի կեդրոնական մարմին մը, որ պիտի ընդունի հայրենակցական միութիւններու տեղական մարմիններուն առաջարկները եւ ըստ այնմ որդեգրէ գանոնք: Այս աշխատանքը պիտի համակարգէ Յովսէփ Աշճեան, որ յղացած է Հայաստան-Սփիւռք հանդիպման այս գեղեցիկ առիթը ստեղծելու գաղափարը:

Ուրֆայի հերոսամարտին 85ամեակը ոգեկոչելու ուխտագնացութիւնը պիտի տեւէ 15 օր՝ Օգոստոս 25էն Սեպտեմբեր 8ը, որուն ընթացքին ուխտագնացները պիտի շրջին Հայաստանի զանազան շրջանները, ինչպէս՝ թանգարաններ, մատենադարաններ, եկեղեցիներ, կրկէս, թատրոն, կենդանաբանական պարտէզ, տեսարժան վայրեր, ինչպէս նաեւ՝ մուսա լեռցիներուն յուշակոթողը եւ այնթապցիներու կեդրոնը: Ուխտագնացները պիտի այցելեն նաեւ Ղարաբաղ՝ Շուշի եւ Մտեփանակերտ, ուր կը նախատեսուի Ղարաբաղի եւ Ուրֆայի ազատամարտիկներուն համար միացեալ հոգեհանգիստ մը:

Նոր Լոռեսիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ յատուկ հոգեհանգստեան արարողութիւն մը պիտի կատարուի Ուրֆայի հերոսամարտին զոհուած բոլոր մարտիկներուն համար:

Ապա, Հուրինի պանդոկին մէջ ճաշկերոյթ մը պիտի կազմակերպուի ուխտագնացութեան մասնակցող բոլոր ուրֆացիներուն համար: Իսկ նախավերջին գիշերը Երեւանի մէջ տեղի պիտի ունենայ մշակութային երեկոյ մը, մասնակցութեամբ՝ հայրենի վաստակաւոր երաժիշտներու:

Ուղեւորութիւններու ընթացքին տեղի պիտի ունենան դասախօսութիւններ, որոնք կը միտին Ուրֆայի ընդհանուր պատմութիւնը ներկայացնել ուխտագնացներուն: Պիտի կատարուի նաեւ յուշանուէրներու բաշխում:

Լիբանանի մէջ գործող Ուրֆայի հայրենակցական միութիւնը հիմնուած է 1923ին եւ մինչեւ օրս կ՝օժանդակէ իր հայրենակիցներուն եւ կապի մէջ է Հայաստանի հետ:

Իր կարգին, Հայաստանի մէջ գործող Ուրֆայի հայրենակցական միութիւնը ունի շատ աշխուժ գործունէութիւն: Այսօր Հայաստանի մէջ կ՝ապրին 300 ուրֆացիներ: Հայաստանի եւ Սփիւռքի Ուրֆայի հայրենակցական միութիւններուն նախագահն է Ժոզէֆ Աւետիսեան:

Մամլոյ ասուլիսին ընթացքին յիշուեցաւ նաեւ, թէ ձեռնարկը հովանաւորելու համար դիմուած է Հայաստանի նախագահին եւ երկու կաթողիկոսներուն: Յարդ ոգեկոչման ձեռնարկին մասնակցելու հաւանութիւն յայտնած են 200 ուրֆացիներ: Կը նախատեսուի, որ ծրագիրին յստակացումէն եւ քարոզչական համապատասխան աշխատանքէ ետք ուխտագնացութեան մասնակցիլ փափաքողներուն թիւը բարձրանայ:

ՀԱՅ - ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ

Մոսկուայի մօտ Իտալիոյ դեսպանատան պատասխանատուներ՝ Վինչենցօ Փրաթի եւ Աքիլ Ամերիօ, 27 Յունուարին այցելեցին Հայաստանի մշակոյթի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնամարզի նախարար Ռոլանտ Շաուոյեանին եւ մշակութային համագործակցութեան նախագիծ մը մշակեցին:

Հանդիպման ընթացքին հիւրերը նշեցին, որ Իտալիոյ մէջ մեծ հետաքրքրութիւն կայ Հայաստանի պատմութեան եւ մշակոյթին հանդէպ: Անոնք նաեւ յայտնեցին, թէ կը փափաքին, որ երկու ժողովուրդներու տնտեսական, քաղաքական, հոգեւոր եւ մշակութային կապերը ամրապնդուին երկկողմանի համաձայնագիրներով:

Իտալացի հիւրերը նաեւ հաւաստեցին, որ այս տարուան գարնան կը նախատեսուի Ռուսիոյ մօտ Իտալիոյ դեսպանին Հայաստան այցելութիւնը, որուն ընթացքին պիտի քննարկուին ապագայ համագործակցութեան հեռանկարները:

Իտալացի պաշտօնակատարները գոհունակութեամբ նշեցին Իտալիոյ մէջ Հայաստանի դեսպանին արդիւնաւէտ աշխատանքը՝ ըսելով, որ պիտի փորձեն անոր միջոցով կազմակերպել Հայաստանի մշակոյթի նախարարին այցելութիւնը Իտալիա:

Իր կարգին, նախարար Ռոլանտ Շաուոյեան չնորհակալութիւն յայտնեց այցելութեան համար եւ նշեց, որ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութիւնը մշակած է հայ - իտալական մշակութային յարաբերութիւններուն նուիրուած համաձայնագիրի նախագիծ մը, որուն ծանօթ է նաեւ Մոսկուայի մօտ Իտալիոյ դեսպանը:

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՈՒՆԵՆԱԼ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ստորեւ տրուած յօդուածը ընդհանուր բնութագրումը կը կատարէ «Մշակոյթ» հասկացողութեան, որմէ ետք կու տայ ազգային մշակութային արժէքներու հանդէպ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան ըմբռնումը: Յօդուածին աւարտին յօդուածագիրը կ՚առաջադրէ մշակութային ազգային ռազմավարութեան մը մշակումը պետական եւ տիւանքեան մակարդակներու վրայ:

Ազգերը ազգ են՝ իրենց մշակոյթով: Ազգի մը կազմութեան բոլոր միւս ազդակները կամ կռուանները՝ հասարակաց պատմութիւն, հասարակաց հողատարածք, հասարակաց պետական կառոյց, եւ այլն ստորադաս են մշակոյթին նկատմամբ, որովհետեւ հասարակաց մշակոյթն է, որ կը յառաջացնէ ազգային հաւաքականութիւն մը:

Նոյն պատմութիւնը, հողատարածքը, պետական կառոյցը եւ այլ կռուաններ կրնան բաժնել տարբեր ազգեր, միասին ապրելով, ինչպէս է պարագան Միացեալ Նահանգներու, Քանատայի, եւ այլոց, մշակոյթն է սակայն որ կը գանագանէ այլ ազգերը իրարմէ, կու տայ իրենց իւրայատուկ դիմագիծը, աշխարհի ազգերու ընտանիքին մէջ՝ իւրայատուկ տեղը:

Նոյնիսկ լեզուն, որ մշակոյթի մէկ երեսն է, առանձինն առած բաւարար չէ, քանի որ գիտենք, որ բազմաթիւ ժողովուրդներ նոյն լեզուն խօսելով հանդերձ՝ նոյն ազգին մաս չեն կազմեր, այլ ինքնուրոյն հաւաքականութիւններ կը հանդիսանան, ունենալով տարբեր մշակոյթներ:

Անշուշտ մշակոյթը ինքը եւս հարկատու է րլլայ պատմութեան, րլլայ հողատարածքին ու պետական կառոյցին, ինչպէս նաեւ այլ ազդակներու, բայց ատիկա ուրիշ հարց է: Դարերու ընթացքին, այլ բոլորին ազդեցութեան տակ, մշակոյթ մը կը գարգանայ, որ նկարագիր կու տայ հաւաքականութեան մը:

Մշակոյթներու այդ այլագանութի՛ւնն է, որ կը ճոխացնէ աշխարհը ու հաղորդակցութեան գլխաւոր միջոցներէն մէկը կը հանդիսանայ ազգերու միջեւ, փոխադարձաբար հարստացնելով նաեւ գիրենք:

Իր այդ պիսին, սակայն, մշակոյթը նաեւ հատուկէնք է գերուժերուն ձեռքին՝ սեփական տիրապետութիւնը տարածելու ու ամրողջ ազգեր, ժողովուրդներ իրենց մականին տակ առնելու համար: Երեւոյթը նոր չէ: Եւ դարուն պարսկական ու բիւգանդական այդ տեսակի՝ մշակութային ազդեցութեան դէմ ինքգինք պաշտպանելու համար էր, որ հայոց քաղաքական թէ կրօնական դեկավարութիւնը ձեռնարկեցին մշակութային անկախութիւնը ապահովելու աշխատանքին՝ գիրերու գիւտով ու անոր յաջորդող կրթական-գրական յայնածաւալ գործունէութեամբ:

Այսօր եւս, համաշխարհայնացման ներկայ դրութեան մէջ, մանաւանդ հաղորդակցական միջոցներու բնածայծ դիւրութիւններով, սաստիկ ենթակայ ենք միջազգային, յատկապէս ամերիկեան մշակութային ազդեցութեան՝ րլլայ Սփիւռքի մէջ, ուր տակաւին գանգան երկիրներու սեփական մշակոյթը պահելու ու անով՝ սեփական դիմագիծը կարելի եղածին չափ անաղարտ պահելու ճիգերը չափով մը կրնան հակակշռել այդ ազդեցութիւնը, րլլայ մանաւանդ Հայաստանի մէջ, ուր միջոցները յաճախ ալ քաղաքական կամքը կը պակսի ընդդիմանալու, չենթարկուելու:

Այս կարողութեան մէջ աւելի քան հրամայական կը դառնայ հայութեան համար ճչդել սեփական ռազմավարութիւնը՝ կրթական-մշակութային մարգերուն մէջ իր գալիք քայլերը յստակացնելու համար:

Ի՞նչ պիտի առաջադրէ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը այս առնչութեամբ: Կ՚արժէ աչք մը նետել 1998ին մշակուած Մրագրին տարրերակին վրայ, անկ ալ մեկնելով ընելու համար կարգ մը բանաձեւումներ:

Արդ, ի՞նչ կ՚ըսէ Մրագիրը:

Առաջին հերթին, իր անվերնագիր մուտքի բաժնին մէջ չորս պարբերութիւններէն երկուքը կ՚առնչուին մշակութային գարգացման:

Երկրորդ պարբերութիւն. «Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը իր բոլոր ուժերով կը պայքարի հայ ազգի քաղաքական-տնտեսական, ընկերային - մշակութային իրավանդակ շահերու պաշտպանութեան համար» (այս եւ յաւաջիկայ ընդգծումները՝ հեղինակին): Այստեղ կը վերահաստատուի Հ. Յ. Դ. յանձնառութիւնը՝ պաշտպանելու նաեւ մշակութային շահերը:

Երրորդ պարբերութեամբ Հ. Յ. Դ. «կ՚առաջադրէ անհատի ապատութեան, ազգային ինքնորոշման, անկախ պետականութեան, ընկերութեան համերաշխութեան եւ բարօրութեան ճամբով ապահովել հայ մարդու ու հայ ազգի անկաշկանդ, բազմակողմանի եւ ներդաշնակ գարգացումը»: Այս պարագային ալ բազմակողմանիին մէջ կ՚ուզենք ներառեալ տեսնել նաեւ մշակութային գարգացումը:

Մրագրի միջուկը կազմող «Հ. Յ. Դ գաղափարապանութեան հիմքը» բաժինը, այսինքն րուն ինքն Մրագիրը կը սկսի հետեւեալ նախադասութեամբ. «Մարդկութիւնը հասած է ներկայ հանգրուանին՝ ընկերային, տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային նուաճումներու հովովոյթով»: Իսկ երկու պարբերութիւն վար կայ այն հաստատումը, որ տիրապետութեան եւ շահագործման տարբեր ձեւերէն մէկն է նաեւ «մշակութային ծաւալապաշտութիւնը», որ կ՚ըսէի վերեւը կը կիրարկուի այսօր Արեւմուտքի կողմէ:

Ապա, իրը բնական հետեւութիւն վերոյիշեալին, Հ. Յ. Դ Մրագիրը կը հաստատէ. - «Շահագործման եւ իրաւագրկման դէմ պայքարը, հետեւաբար, կ՚ենթադրէ քաղաքական ու տնտեսական ագատութեանց եւ մշակութային ինքնուրոյնութեան ձգտումը թէ՛ ներքին, թէ՛ արտաքին ճակատներու վրայ»:

Միշտ նոյն բաժնին հետագայ կէտերուն մէջ տակաւին կը կարդանք. «Ագգային հարստութիւն են եւ ռազմավարական նշանակութիւն ունին՝ մշակոյթը, հողը եւ ընդերքը, բնական միջավայրը եւ պաշարները»: Այստեղ կարելի է մշակոյթը առնել նաեւ չատ աւելի լայն առումով, ներառնելով հողի մշակումը եւս, բայց ատիկա ոչինչ կը պակսեցնէ մշակոյթի կարեւորութենէն:

Քիչ անդին, խօսելով ագգի մասին, Մրագիրը կ՚աւելցնէ.- «Հ. Յ. Դաշնակցութեան համար ագգը՝ իրրեւ պատմական - մշակութային, լեզուական եւ ընկերային - քաղաքական ուրոյն ամրողջութիւն, հիմնական արժէք է եւ կեան գործօն՝ համամարդկային գարգացման ու հոգեմտաւոր բազմակողմանի հարստացման»:

«Ագգը մարդկային ընկերութեան գարգացման ամենակենսունակ միջավայրն է, ուր անհատը ձեռք կը բերէ հոգեմտաւոր բարգաւաճման լայն հնարաւորութիւն, լիակատար հաղորդակցութեան եւ սեփական կարողութեանց գարգացման առաւելագոյն կարելիութիւն»: Իսկ այս պարբերութեան շարունակութեան անգամ մը եւս խօսքը կ՚րլլայ անհատի «հոգեմտաւոր բարգաւաճման», որուն «լայն հնարաւորութիւն» կ՚րնծայէ ագգը իր միջավայր: Նոյնը կ՚ըսուի նաեւ Հայրենիքի մասին, որ «ագգի բնական եւ անկապտելի իրաւունք»ն է, եւ կենսական ագդակը «ինքնուրոյն գոյատեւման, յառաջդիմութեան եւ ստեղծագործութեան», որ դարձեալ մշակոյթն է՝ իր տարբեր երեսներով: Եւ այս ենթաբաժինը կ՚աւարտի չատ կարեւոր հաստատումով մը՝ «Ագգերը իրենց առանձնայատկութիւններով, ուրոյն եւ ինքնատիպ մշակոյթով միայն կը հարստացնեն մարդկութիւնը: Իրաւահաւասար ագգերու ներդաշնակ համակեցութեամբ է, որ կը բացառուի անոնց ձուլումը»:

Յաջորդ՝ «Գաղափարապանութեան հիմք»ի վերջին ենթաբաժնին մէջ ժողովրդավարութեան ստորոգելիներէն մէկն ալ կը նկատուի «ժողովուրդին ամրողջական եւ լիարժէք մասնակցութիւնը՝ քաղաքական, ընկերային, տնտեսական ու մշակութային կեանքին», բաժինը կ՚աւարտի անգամ մը եւս առաջադրելով, ինչպէս մուտքի երկրորդ պարբերութեամբ, որ «Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, հաւատարիմ իր գաղափարապանութեան, իր բոլոր ուժերով կը նուիրուի լրովանդակ հայ ագգի քաղաքական, տնտեսական, ընկերային եւ մշակութային շահերու պաշտպանութեան՝ ի խնդիր Ագատ Հայու, Ագատ Քաղաքացիի եւ Ագատ Հայրենիքի կերտումին»:

Սկզբունքներու մակարդակին վրայ այսքան հետեւողական ու յամառ կերպով պնդելով հանդերձ մշակոյթի եւ մշակութային ագդակի կարեւորութեան վրայ, Հ. Յ. Դ Մրագիրը շատ ժլատ կը գտնուի Մրագրի մնացեալ բաժիններուն մէջ:

Այսպէս, «Պատմական հիմնաւորում» բաժնին մէջ, երբ կը խօսուի Հայկական Հարցի ու Հայկական Յեղասպանութեան մասին, լուռ թեամբ կ՚անցնինք մշակութային Եղեռնին վրայէն, թէեւ ներկայ կացութիւնը պարգող պատկերին մէջ չէ մոռցուած Թուրքիոյ կողմէ հայկական բունագրաւեալ հողերուն վրայ գտնուող պատմական յուշարձաններու քանդումն ու աղաւաղումը մինչեւ մեր օրերը:

Մրագրի վերջին՝ «Ընկերային - տնտեսական առաջադրանքներ» բաժնի վերջին պարբերութիւնը վերջապէս կը նչէ. «Կրթական համակարգը, ինչպէս նաեւ մշակութային եւ հոգեմտաւոր զարգացման հիմնահարցերը դարձնել պետական քաղաքականութեան առանցքային ընագաւառներէն մէկը: Զարկ տալ Հայ Եկեղեցւոյ եւ հայ ընտանիքի դերին՝ ագգային դիմագիծի պահպանման գործին մէջ»:

Արդ, ինչ որ Մրագիրը չ՚ներ, կամ կ՚ընէ՝ սկզբունքային սահմանումներով միայն, Հ. Յ. Դ. Ընդհանուր Ժողովներն են, որ պիտի ընեն տեսականէն գործնականին անցնելու մտահոգութեամբ. եւ առաջին հերթին, գործնական քայլերու վերարերեալ որոշումներ առնելէ իսկ առաջ՝ ճչդելով ռազմավարութիւնը, որ այս կամ սակգութիւնը, ու կամակգութեան առաջնայրանքով նաեւ ագգը, եթէ համաձայն րլլայ այդ առաջնայրանքին որդեգրելու են, ապահովելու համար հայութեան վերապրումը:

Ինչի վրայ հիմնուած պիտի րլլայ այդ ռազմավարութիւնը:

Առաջին՝ ագգի գոյատեւման.

Երկրորդ՝ ագգի գարգացման.

Երրորդ՝ ագգի տեղաւորման 21րդ դարու աշխարհին մէջ:

Ուստի, մեկնելով վերոյիշեալ նկատումներէն, Հ. Յ. Դ. մշակութային ռազմավարութիւնը կրնայ ամփոփուիլ հետեւեալ բանաձեւումին մէջ:

1. Հայ ագգի գոյապայքարի հիմնական ճակատներէն մէկը պայքարն է ի խնդիր մշակութային անկախութեան.

2. Այդ անկախութիւնը կ՚ենթադրէ տէր կանգնիլ մշակութային ագգային ժառանգութեան՝ նիւթական րլլայ ան, թէ հոգեւոր.

3. Ապահովել անոր փոխանցումը նոր սերունդին՝ կրթութեան ճամբով,

4. Քաջալերել անոր արդիացումը ու գարգացումը՝ Հայրենիքի մէջ թէ Սփիւռքի.

5. Հետամուտ րլլալով ստեղծել անհրաժեշտ նիւթական միջոցները.

6. Գուրգուրալ ու գնահատելով հայ մտաւորականներն ու գիտութեան եւ արուեստի սպասարկուները, արժեւորելով անոնց մտային, ստեղծագործական արգասիքը.

7. Քաջալերել նոր ուժերը.

8. Գոհացնելով ժամանակի նոր պահանջները, յատկապէս որակի նկատմամբ՝ քաղաքակրթութեան արդի մակարդակներուն համապատասխան.

9. Աշխարհի ժողովուրդներուն ծանօթացնել հայ մշակոյթը, իսկ մշակոյթի ճամբով՝ հայութիւնն ու հայութեան արդար պահանջները:

Դաշնակցութիւնը ամէն ջանք պէտք է ի գործ դնէ այս ռազմավարութիւնը հետապնդելու համար, Հայրենիքի մէջ՝ մշակոյթի - կրթութեան նախարարութիւններու եւ մշակութային կազմակերպութիւններու ճամբով, Սփիւռքի մէջ՝ Համագգայինի ու գործող այլ մշակութային միութիւններու ու կրթական համակարգի պատասխանատու կազմակերպութիւններուն ճամբով, ապահովելով նաեւ Հայրենիք - Սփիւռք սերտ համագործակցութիւնը:

ՎՐԷԺ - ԱՐՄԷՆ

ՆՈՐ ՊԱՍՏՈՒՄՆԵՐ

Ստորեւ կը ներկայացնենք *«Հայոց Աշխարհ»* թերթին մէկ ակնարկը, որ կ՚անդրադառնայ ԱՊՀի երկիրներու հերթական վեհաժողովին, աւոր ընթացքին Ռուսիոյ որդեգրած դիրքորոշման եւ հայկական պատուիրակութեան կեցուածքներուն:

ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հերթական վեհաժողովն աւարտուեց: Այս անգամ արձանագրուած գլխաւոր արդիւնքը թերեւս այն էր, որ ԱՊՀի երկրների ղեկավարների խորհրդի նախագահի պաշտօնում Ուսաստանի պաշտօնապատող նախագահ Պորիս Ելցինին փոխարինեց նախագահի ներկայիս պաշտօնակատար եւ վարչապետ Վլատիմիր Փութինը: Համագործակցութեան անդամ պետութիւնների ղեկավարները՝ Վ. Փութինին ընտրելով այս պատասխանատու պաշտօնում, յոյս յայտնեցին ապագայում տեսնել նրան իբրեւ Ուսաստանի Դաշնութեան նախագահ:

ԱՊՀի երկրների ղեկավարները վեհաժողովի արդիւնքներն ամփոփեցին Յունուարի 25ին մէկ ժամից աւելի տեւողութեամբ մամլոյ ասուլիսում:

Ուքրանիայի, Ղազախստանի, Խըրխըզստանի, Մոլտովայի ղեկավարները հիմնականում կարեւորեցին երեք խընդիր, որ այսօր ծառացել է ԱՊՀի անդամ պետութիւնների առջեւ: Առաջինը՝ անվտանգութեան համատեղ միջոցառումները. այս համաթեքսթում առանձնապէս կարեւորուեց ամբողջ ԱՀՊի տարածքում հակահաբեկչական կենտրոնի ստեղծումը: Իբրեւ կարեւոր խնդիրներ, նշուեցին նաեւ ազատ առեւտրի գօտու ստեղծման անհրաժեշտութիւնը եւ հումանիտար նշանակութեան հարցերը:

Ուսաստանի նախագահի պաշտօնակատար, վարչապետ Վ. Փութինն իր ելոյթում յայտարարեց, որ ԱՊՀի երկրների հետ համագործակցութիւնը Ուսաստանի համար բացարձակ առաջնահերթութիւն է եւ Ուսաստանը պատրաստ է զարգացնել յարաբերութիւնները համագործակցութեան անդամ երկրների հետ ինչպէս երկկողմ, այնպէս էլ բազմակողմ կապերի խորացման եւ շրջանային մակարդակներում: Խոստ Վ. Փութինի, ԱՊՀն դիտւում էր իբրեւ խորհրդային Միութեան մնացորդ, սակայն այդպէս չէ: Ընդգծելով այն հանգամանքը, որ նախկին Միութեան տարածքում անկախ պետութիւններն արդէն ձեւաւորել են, Ուսաստանի նախագահի պաշտօնակատարը միաժամանակ կարծիք յայտնեց, որ պէտք է պահպանել այն ամենալաւը, ինչ եղել է Խորհրդային Միութեան օրօք:

«Լուրջ ուշադրութիւն է դարձուել անվտանգութեան հարցերին եւ դա պատահական չէ: Նախկին Խորհրդային Միութեան տարբաղադրումից յետոյ արտասահմանեան որոշ կենտրոններում կարծիք է ձեւաւորուել, թէ յետխորհրդային տարածքներում թոյլ կէտեր են գոյացել, որտեղ միջազգային ահաբեկչութիւնը կարող է զարգանալ: Մենք նրանց այդպիսի հնարաւորութիւն չե՛նք տալ», այսպէս գնահատեց վեհաժողովի աշխատանքը Ուսաստանի վարչապետը:

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանը հետեւեալ կերպ բնութագրեց վեհաժողովի աշխատանքը մամլոյ ասուլիսում ունեցած իր ելոյթում.

«Այս նիստի իւրայատկութիւնն այն է, որ տեղի ունեցաւ անկեղծ խօսակցութիւն՝ օրակարգի հարցերից էլ դուրս: Դրան նպաստեց Ուսաստանի նախագահի պաշտօնակատար Վ. Փութինը, եւ ես կարծում եմ, որ բոլորիս համար ցանկալի կը լիներ հետագայ նիստերում ունենալ հնարաւորութիւն քննարկելու հարցերի այսպիսի լայն շրջանակ: Դա հնարաւորութիւն է տալիս աւելի լաւ հասկանալ միմեանց մտահոգութիւնները:

«ԱՊՀի ապագայի կապակցութեամբ կարող եմ նշել, որ այսօրուան քննարկումների բնոյթն իսկ եւ քննարկուող հարցերի շրջանակը ցոյց է տալիս, թէ ինչ ուղղութիւններով մեր համագործակցութիւնը կարող է աւելի արդիւնաւէտ լինել: Դրանք առաջին հերթին անվտանգութեան հարցերն են, ահաբեկչութեան դէմ պայքարը եւ այլն:

«Սակայն, որպէսզի տնտեսական հարմարկումը լինի աւելի գործուն, իմ կարծիքով, անհրաժեշտ է իրականացուող բարեփոխումների որոշակի միասնական համագործակցութիւն բոլոր պետութիւնների տնտեսական քաղաքականութեան մէջ: Որպէսզի տնտեսական գործընթացներն աւելի սերտաճած, անհրաժեշտ է ԱՊՀի ողջ տարածքով ստեղծել որոշակի պայմաններ միջկառավարական յարաբերութիւններում եւ այդ դէպքում համարկման գործընթացները կ՚աշխատեն ինքնաբերաբար: Հակառակ դէպքում, իրաքանչիւր որոշում ստիպուած կը լինենք ամրապնդել ինչ-որ ուժային ձեւերով: Կարծում եմ, սա այն հարցն է, որ պէտք է հիմնաւորապէս քննարկել, որպէսզի հետագայ համագործակցութիւնն ամրապնդուի: Ապրանքաշրջանառութեան ցուցանիշներն այսօր, ցաւօք, հակառակ արդիւնքների եւ տալիս եւ առայժմ, չնայած մեր բոլոր ջանքերին, ընթանում է տնտեսական տարբաղադրում: Այս խնդիրների վրայ ցանկալի կը լիներ ուշադրութիւն դարձնել յաջորդ նիստում»:

Նշենք, որ կայացրած որոշման համաձայն, ԱՊՀի երկրների հերթական վեհաժողովը կը կայանայ այս տարուան Ապրիլին՝ Մոսկուայում:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՆԳՈՅՑ

ԱՊՀի երկրների ղեկավարների վեհաժողովի յաջորդ կարեւոր իրադարձութիւնը կովկասեան երկրների նախագահների բարձր մակարդակի հանդիպումն էր, որ նպատակ էր հետապնդում քննարկել շրջանային անվտանգութեան համակարգի ստեղծմանն առնչուող հարցեր: Դրան մասնակցում էին Ուսաստանի նախագահի պաշտօնակատար, վարչապետ Վ. Փութինը, Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռ. Քոչարեանը, Վրաստանի նախագահ Է.Դ. Շեւարտնաձէն եւ Ազրպէյճանի նախագահ Հ. Ալիեւը: Նշենք, որ 1996ին նման իրադարձութիւն տեղի ունեցաւ Կիսլավոտսկում եւ այս հանգամանքն իր ելոյթում ընդգծեց նաեւ Ռ. Քոչարեանը՝ բաւական զուսպ գնահատելով քառակողմ հանդիպման արդիւնքները:

«Պէտք է նշեմ, որ մենք յստակ որոշումներ այսօր չենք ընդունել: Սակայն, ըստ իս, որոշուել է գլխաւորը՝ ընդհանուր համաձայնութեամբ շարունակել խորհրդատուութիւնները: Պէտք է փորձենք ձեւակերպել, թէ ինչպէս ենք պատկերացնում շրջանային անվտանգութեան հարցերը եւ գտնենք այդ անվտանգութեան ապահովման այնպիսի բանաձեւ, որ ընդունելի լինի շրջանի բոլոր երկրների համար, քանի որ մասնաւորապէս այս չորս երկրներն են քննարկել հարցը:

«Մենք պայմանաւորուել ենք որոշակիացնել հարցերը եւ մեր հանդիպումները վերածել համակարգուած աշխատանքի, որի տրամաբանական աւարտը հաւանաբար պիտի լինի շրջանային անվտանգութեան համակարգի ստեղծումը: Կարող էի յայտնել Հայաստանի առանձին դիրքորոշումն այս հարցում, բայց չեմ անի դա: Որովհետեւ յուսով եմ, որ, այնուամենայնիւ, կը ձեւաւորենք միասնական դիրքորոշում եւ որպէսզի այս պահին բանավէճ չսկսենք դիրքորոշումների տարբերութիւնների շուրջ, որ հաւանաբար գոյութիւն ունեն»:

Վրաստանի նախագահ Է.Դ. Շեւարտնաձէն ճակունճեւով խուսափեց որեւէ որոշակի դիրքորոշում յայտնելուց եւ բաւարարուեց ընդհանուր ձեւակերպումներով: Միեւնոյն Ազրպէյճանի նախագահ Հ. Ալիեւը՝ շեշտելով, որ Ա.Դ.Ի.Կ.-ասեան աշխարհում ամենաբարդ շրջաններից մէկն է, նշեց, թէ «այս շրջանին պէտք է շատ աւելի ուշադրութիւն դարձնէր: Իմ կարծիքով, դա պէտք է անէր Ուսաստանը, որովհետեւ մենք երկար տարիներ եղել ենք նրա կազմում: Սակայն, ցաւօք, մինչեւ օրս այդ անհրաժեշտ ուշադրութիւնը չկայ եւ չի եղել»: Կիսլավոտսկում կայացած քառակողմ հանդիպումը գնահատելով իբրեւ պատահական, Ազրպէյճանի նախագահը մի իսկական գովերգութիւն կարդաց Ուսաստանի վարչապետի այս նոր նախաձեռնութեան կապակցութեամբ:

Վ. Փութինն իր հերթին համաձայնեց, որ Կովկասն ամենաբարդ շրջաններից մէկն է: Բայց, ըստ նրա, շրջանային խնդիրներով զբաղուելը պէտք չէ դառնայ պետութիւնների միջեւ նոր բաժանարար գծերի ստեղծման պատճառ:

«Եթէ մենք շարունակելու ենք երկխօսութիւնն այս կազմով, ապա անկասկած դա լինելու է համընդհանուր ճանաչուած գտած սկզբունքների հիմքի վրայ»:

Նոյն օրը երեկոյեան Ուսաստանի նախագահի պաշտօնակատարը մօտ 40 րոպէ տեւողութեամբ առանձին հանդիպում ունեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հետ:

Սրանով էլ հայկական պատուիրակութիւնն աւարտեց վեհաժողովի շրջանակներում իր աշխատանքները եւ վերադարձաւ Երեւան:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԻՏԱԼԱՀԱՅ ՀԻՆ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐՈՒՆ ԲԱՐԳԱՒԱՋՈՒՄԸ ԵՒ ԱՅՆՈՒՀԵՏԵՒ ՏԿԱՐԱՑՈՒՄԸ՝ Թ. - Ժ. ԴԱՐԵՐՈՒՆ

ՍԻԿԻԼԻԱ ԿԱՐԵՒՈՐ ԿԵԴՐՈՆ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱԼԵՔՍ - ՄՈՒՇԵՂ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ՝ ՍԻԿԻԼԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ

Իտալիոյ հայկական գաղթօճախը արեւմտեան Եւրոպայի հայկական ամէնէն հին եւ գլխաւոր գաղութներէն է, եւ հայ-իտալական յարաբերութիւնները կ'երթան մինչեւ նախաքրիստոնէական դարեր, Հռոմէական կայսրութեան ժամանակները։ Իտալահայ գաղթօճախը իր անցեալով եւ հոգեւոր ու կրթական հաստատութիւններով շատ մեծ դեր կատարած է հայ ժողովուրդի պատմութեան մէջ։

Հռոմէական կայսրութեան կազմին մէջ, հայեր միշտ կապ ու յարաբերութիւն ունէին Հռոմի հետ, իսկ Հռոմէական կայսրութեան անկումէն ետք (476ին), Բիւգանդական կայսրութեան կազմին մէջ, հայ գինուորականներ մեծ դեր ունեցան Իտալիան բարբարոս ցեղախումբերէ ազատագրելու պատերազմներուն մէջ, եւ անոնցմէ Նարսէս Պատրիկ 6. դարուն Իտալիոյ մէջ բիւգանդական բանակի հրամանատար եւ հետագային Իտալիոյ փոխարքայ նշանակուեցաւ, միաժամանակ շինարարական մեծ իրագործումներ կատարելով։ Այնուհետեւ, է. դարուն Իտալիոյ փոխարքայութեան պաշտօնը վարեց Իսահակ Հայկազ։

Իտալահայ հին գաղթօճախները մեծ մասամբ անշքացան Թ - Ժ. դարերուն, երկրի քաղաքական անկայուն պայմաններուն բերումով, բայց այնուհետեւ յատկապէս ԺԲ. - ԺԳ. դարերուն բաւական թիւով հայեր գացին հաստատուեցան իտալական տարբեր քաղաքներու մէջ։

ՀԱՅԵՐԸ ԱԶԴԵՑԻԿ ՈՒԺ ՍԻԿԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Բիւգանդական բանակի հայ գինուորականներ ու պաշտօնատարներ 6. դարէն սկսեալ կարեւոր դերակատարութիւն սկսան ստանձնել Սիկիլիա կղզիին մէջ, ուր արագօրէն հայ համայնք մը կազմաւորեցաւ։

Սիկիլիա իտալական կղզի մրն է Միջերկրական ծովուն մէջ, 25,460 քառ. քմ. տարածութեամբ եւ 5,2 միլիոն բնակչութեամբ, որ մայր ցամաքէն բաժնուած է 16 քիլոմեթր յատնութեամբ Մեսինայի նեղուցով։ Անիկա բնդհանրապէս լեռնային է եւ հրաբխային։ Հրաբուխներէն ոմանք գործօն են (օրինակ՝ Էթնա, 1,600 քառ. քմ. տարածութեամբ եւ 3,261 մեթր բարձրութեամբ)։ Կղզիին ամէնէն բարերր հովիտը արեւելեան Քաթալիայի դաշտն է։ Սիկիլիա նշանաւոր է իր ձիթենիներով, այգիներով (բնականարար նաեւ իր գինիով) եւ կիտրոնային պարտէզներով։ Կը մշակեն նաեւ ցորեն, գարի, բամպակ եւ այլն։ Գարգացած է ձկնորսութիւնը եւ անասնապահութիւնը։ Սիկիլիա մաֆիայի կեդրոն է, ուր կան մաֆիական հին եւ մեծ ընտանիքներ՝ կրեքոները, Քոլոմպոները, Քորլէոնները, Մարքեգիները, Լուքեզէները, Ճենովեզէները, Կամպինոները եւ Լուչիանոները։ Կղզիին նշանաւոր է նաեւ իր գեղատեսիլ ծովափներով, որոնց չնորհիւ մեծ թիւով գրօսաշրջիկներ կ'ընդունի։ Մայրաքաղաքն է Փալերմօ։

Նափոլիի մօտակայ Քափրի կղզին

Սիկիլիա, իր ռազմագիտական դիրքին բերումով, պատմութեան մէջ միշտ ալ ժողովուրդներու անցքի կայան մը եղած է, ուր զանազան տարբեր խմբաւորումներ ապրած են Հռոմէական կայսրութեան ժամանակներէն։ Անոնց գլխաւորներն էին, արեւելքի մէջ՝ սիքուլիները, արեւմուտքի մէջ՝ սիքանիները եւ աւելի արեւմտեան ծայրամասին մէջ՝ էլիմիանները։

Սիկիլիա 6. դարուն հռոմէական նահանգի վերածուած էր. բիւգանդական բանակի գօրավար Պելիսարիոս 535ին գրաւեց կղզին, ուրկէ իտալական թերակղզի ցամաք ելլելով՝ կռուի բռնուեցաւ օսթգոթերուն դէմ։ Այնուհետեւ Սիկիլիա բիւգանդական տիրապետութեան տակ մնաց։

Հայ գինուորականներ եւ պաշտօնատարներ այս ժամանակաշրջանէն սկսեալ միշտ ալ եղած են Սիկիլիոյ մէջ։ Արդարեւ, նոյն դարուն կղզիին կուսակալ եղաւ Յովհաննէս Արշակունի։

Բիւգանդիոնի Կոստաս Բ. կայսրը 660ական տարիներուն, Սիկիլիոյ Սիրաքիւզ քաղաքը գտնուած ժամանակ, իր բանակին մէջ ունէր մեծ թիւով հայ գինուորներ, որոնց հրամանատարն էր Մժէժ Գնունի իշխան։ Կոստաս Բ. կայսր դաւադրաբար սպաննուեցաւ 15 Յուլիս 668ին։ Անոր սպանութեան մէջ մեծ դեր ունէր Մժէժ իշխան։ Հաւանարար դաւադրութեան կազմակերպիչը եւ կայսրը սպաննողն էր։ Այնուհետեւ դաւադիրները Հռոմէական տիրապետութեան տակ մնացին։

Հայ գինուորականներ եւ պաշտօնատարներ այս ժամանակաշրջանէն սկսեալ միշտ ալ եղած են Սիկիլիոյ մէջ։ Արդարեւ, նոյն դարուն կղզիին կուսակալ եղաւ Յովհաննէս Արշակունի։

Բիւգանդիոնի Կոստաս Բ. կայսրը 660ական տարիներուն, Սիկիլիոյ Սիրաքիւզ քաղաքը գտնուած ժամանակ, իր բանակին մէջ ունէր մեծ թիւով հայ գինուորներ, որոնց հրամանատարն էր Մժէժ Գնունի իշխան։ Կոստաս Բ. կայսր դաւադրաբար սպաննուեցաւ 15 Յուլիս 668ին։ Անոր սպանութեան մէջ մեծ դեր ունէր Մժէժ իշխան։ Հաւանարար դաւադրութեան կազմակերպիչը եւ կայսրը սպաննողն էր։ Այնուհետեւ դաւադիրները Հռոմէական տիրապետութեան տակ մնացին։

ԽԱՌՆԱԿ ՏԱՐԻՆԵՐ

Այս ժամանակ Իտալիա կրկին խառնակ կացութեան մատնուեցաւ եւ տեղական իշխանութիւնները սկսան ինքնիշխան դառնալ։ Նափոլիի դքսութիւնը այս ժամանակ ամէնէն մեծ դարձաւ եւ Ը. դարուն անկախ եւ ինքնիշխան դարձաւ։ Մեծ հեղինակութիւն ունէր նաեւ Հռոմի եպիսկոպոսը՝ պապը, լատին պետութեան հոգեւոր պետը։ Հռոմ ունէր նաեւ իր դուքսերը, որոնք սակայն պապին ուժը չունէին։ Հարաւի մէջ Սիկիլիա կր մնար Ռաւեննայի կեդրոնական իշխանութենէն վարչականօրէն անկախ։ Սարտինիան իր կարգին ունէր իր ներքին դեկավարները։ Միայն հարաւային Քալապրիան, որուն բնակչութիւնը յունախօս էր, ուղղակի բիւգանդական տիրապետութեան տակ կր մնար։

Լոմպարտական թագաւորներէն Այսթուլֆ (749 - 756) 751ին գրաւեց Ռաւեննան։ Այս ժամանակ Հռոմի պապը միացաւ Ֆրանսական Քարոլինեան հարստութեան, եւ Փեփին Գ. թագաւոր պապին կողմէ հաստատուեցաւ իբրեւ Ֆրանքներու թագաւոր։ Փեփին 754ին եւ այնուհետեւ 756ին ներխուժեց Իտալիա, նուաճեց Այսթուլֆը եւ լոմպարտացիներէն գրաւեց Ռաւեննան եւ գայն պապին յանձնեց։ Ֆրանքներու Շարլմայն թագաւոր այնուհետեւ յարձակեցաւ լոմպարտացիներուն վրայ եւ մեծ յաղթանակ տարաւ անոնց դէմ։

ԱՔՍՈՐԱՎԱՅՐ՝ ՀԱՅ ԸՆԴՐԻՄԱԴԻՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐՈՒ

Այս ժամանակաշրջանէն՝ Ը. դարու վերջաւորութենէն սկսեալ Սիկիլիա կղզին հայ գինուորականներու, բնդդիմադիրներու, կասկածելիներու, ապստամբներու եւ աղանդաւորներու աքսորավայր դարձաւ։ Արդարեւ, Կոստանդին Ե. կայսեր օրով (741 - 775) բանակին հայկական գօրամասը մեծապէս գօրացաւ եւ հայ գօրավարներ Արտաւազդ, անոր գաւակները՝ Նիկետաս ու Նիկեփորոս, պատրիկներ Տրդատ, Վարդան եւ անոր գաւակը՝ Կոստանդին, եւ Արեմտեանիներու գօրամասի գօրավար Վարդան մեծ հեղինակութիւն ձեռք ձգեցին։ Կոստանդին Ե-ի յաջորդներէն Կոստանդին Զ. կայսեր եւ Իրինա կայսրուհիին օրով, հայկական գօրամասի գինուորները ապստամբեցան 793ին։ Արքունիքը մեծ դժուարութեամբ յաջողեցաւ ճգմել ապստամբութիւնը։ Կոստանդին Զ. կայսր Պոլսոյ մէջ բռնուած մօտաւորապէս հագար գինուորականներու ճակատին դրոշմել տուաւ «դաւաճան հայ» բառերը, եւ ուրիշ հագարաւոր հայ գինուորականներու հետ բոլորն ալ 794ին աքսորել տուաւ Սիկիլիա կղզին։

Բիւգանդական կայսրութիւնը Թ. դարուն մատնուեցաւ ներքին երկպառակութիւններու, որոնց պատճառով ժողովրդային ներքին ապստամբութիւնները յայն ծաւալ ստացան։ Ապստամբութեանց ճնշումին կ'ընկերակցէր նաեւ աքսորը՝ դէպի կայսրութեան հեռաւոր շրջաններ եւ անոնցմէ շատեր ալ Սիկիլիոյ մէջ բնակեցուեցան։

ՀԻՆ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐՈՒՆ ՏԿԱՐԱՑՈՒՄԸ

Իտալահայ գաղթօճախները, որոնք գլխաւորապէս Սիկիլիոյ, Հռոմի, Նափոլիի եւ գլխաւոր քաղաքներու չուրջ կեդրոնացած էին, Թ. դարէն ետք եւ յատկապէս Ժ. դարուն տկարացան երկրին քաղաքական աննպաստ պայմաններուն պատճառով։ Այնուհետեւ, քիչ թիւով հայեր մնացին հոն։

Արդարեւ, Իտալիոյ դէմ արարներուն չղթայազերծած ծովային մեծ արշաւանքներ՝ հիւսիսային Ափրիկէէն, պատճառ դարձան որ Բիւգանդիոնի հեղինակութիւնը տկարանայ Իտալիոյ մէջ։ Սիկիլիոյ վրայ հիւսիսէ, Վաթիտառաքի 872ի ճակատամարտին ջախջախեց գանոնք։ Նրաւճուած պաւղիկեաններ այնուհետեւ գանգուածաբար բռնագաղթուեցան դէպի կայսրութեան հեռաւոր շրջաններ եւ անոնցմէ շատեր ալ Սիկիլիոյ մէջ բնակեցուեցան։

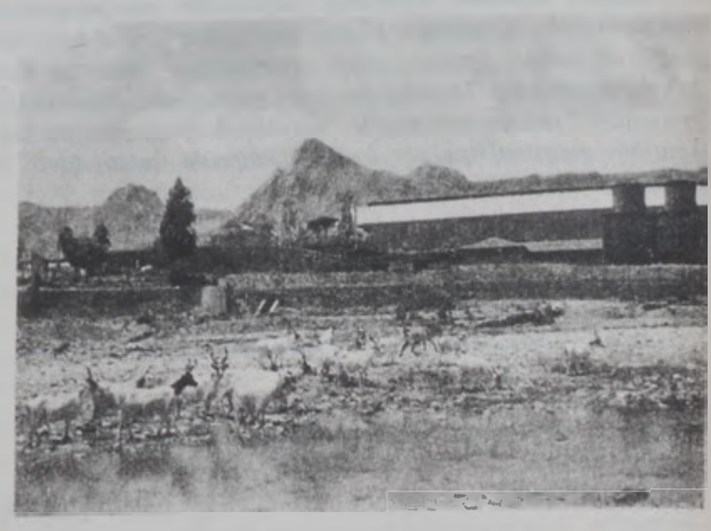

Սիրաքիւզի թատրոնը Սիկիլիոյ մէջ

ՀԻՆ ԳԱՂԹՕՋԱԽՆԵՐՈՒՆ ՏԿԱՐԱՑՈՒՄԸ

Իտալահայ գաղթօճախները, որոնք գլխաւորապէս Սիկիլիոյ, Հռոմի, Նափոլիի եւ գլխաւոր քաղաքներու չուրջ կեդրոնացած էին, Թ. դարէն ետք եւ յատկապէս Ժ. դարուն տկարացան երկրին քաղաքական աննպաստ պայմաններուն պատճառով։ Այնուհետեւ, քիչ թիւով հայեր մնացին հոն։

Արդարեւ, Իտալիոյ դէմ արարներուն չղթայազերծած ծովային մեծ արշաւանքներ՝ հիւսիսային Ափրիկէէն, պատճառ դարձան որ Բիւգանդիոնի հեղինակութիւնը տկարանայ Իտալիոյ մէջ։ Սիկիլիոյ վրայ հիւսիսէ, Վաթիտառաքի 872ի ճակատամարտին ջախջախեց գանոնք։ Նրաւճուած պաւղիկեաններ այնուհետեւ գանգուածաբար բռնագաղթուեցան դէպի կայսրութեան հեռաւոր շրջաններ եւ անոնցմէ շատեր ալ Սիկիլիոյ մէջ բնակեցուեցան։

Սիկիլիա կղզիէն տեսարան մը

Բանակր եւ աւարի տուին բազմաթիւ նահանգներ։ Հռոմի պարոններու արշաւանքներ չարունակուեցան մինչեւ 950ական տարիները։

Պերենկար Ա. մահացաւ 924ին. անոր մահէն ետք թագաւորութիւնը գտնիորէն տկարացաւ եւ տեղական ազնուական բնտանիքներուն ուժը գօրացաւ։ Անոնք նոր շրջաններ առին իրենց հակակշիռին տակ, մանաւանդ Ֆրիուլիի, Թոսքանի եւ Սփոլեթոյի ազնուականները։ Այս ժամանակ կոմսերը եւ եպիսկոպոսները գրեթէ հաւասարագօր իշխանութիւն ունէին։

Քաղաքական այս աննպաստ պայմաններուն մէջ, ամբողջ Իտալիան տեղական աւատական եւ եկեղեցական տիրոյթներու բաժնուած էր. քաղաքներու, գաւառներու եւ աւատական տուներու միջեւ կռիւները անպակաս էին, եւ տեղ տեղ երթեւեկը դժուարացած էր։ Այս բոլորը պատճառ դարձան, որ Իտալիա մեկուսանայ արտաքին աշխարհէն, առեւտուրը տկարացաւ եւ այս պայմաններուն տակ, տարբեր քաղաքներու մէջ հաստատուած հայկական առեւտրական համայնքներ գրեթէ կամ ամբողջութեամբ անշքացան։

Այս թուականներէն ետք, այլեւս շատ քիչ թիւով հայեր կր յիշուին Սիկիլիոյ եւ բնդհանուր առմամբ Իտալիոյ մէջ։ Կացութիւնը այսպէս չարունակուեցաւ երկու - երեք դար, մինչեւ որ քաղաքական յարաբերարար աւելի նպաստաւոր պայմաններ ստեղծուեցան, Իտալիա սկսաւ բարգաւաճիլ, առեւտուրը աշխուժացաւ եւ հայկական նոր համայնքներ կազմաւորուեցան բազմատասնեակ քաղաքներու մէջ, ուր անոնք եկեղեցիներ ու վանքեր կառուցեցին, «հայոց տուն»ներ հիմնեցին, միաժամանակ մեծապէս նպաստելով Իտալիոյ եւ շրջակայ երկիրներուն միջեւ առեւտուրի աշխուժացման։

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ՇԱՆՈՒԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին քննագիրը ընթեռնելի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը։

ԿԵՆԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՏՈԼԻ ՈՉԽԱՐԻՆ «ՀԱՅՐԸ» ԿԸ ՓՈՐՁԷ *ՔԼՈՆ*ՆԵՐՈՒ ԳԾՈՎ ՄՏԱՎԱԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓԱՐԱՏԵԼ

Երեք տարի առաջ պատմութեան ամէնէն արտասովոր էակներէն մէկը ծնած էր. սկովտիացի ոչխար մը՝ Տոլին, որ դարձած էր հասուն անասունէ մը քլոն եղած աշխարհի առաջին ստեղծորը:

Տոլին ստեղծած կենսաբան Այըն Ուիլմըթ եւ անոր նախկին գործակիցներէն Քիթ Քէմփբլ վերջերս հրատարակուած գիրքի մը մէջ կը պատմեն 20րդ դարու կարեւորագոյն յայտնաբերումներէն մէկուն պատմութիւնը յոյս յայտնելով, որ անիկա պիտի յիշուի իրրեւ մարդկային մէկ իրագործում եւ ոչ՝ խեղթութիւն:

Արդարեւ, Տոլին աշխարհի ներկայացուցիչ կարճ ատեն մը եղաք, մարդիկ սկսած էին հարցադրումներ կատարել հետաքրքրական եւ վախագդու հաւանականութիւններու մասին. մարդկային քլոններու պատրաստութիւն, գիտաշխատանոցներու մէջ մարմինի մասերու պատրաստութիւն, ապսպրանքի հիմամբ երեխաներ:

Գիրքին մէջ գիտնականները կը նկարագրեն դժուարին աշխատանքը, բարդ գիտութիւներ եւ բախտը, որոնք Տոլիի վերջոյ յանգած են Տոլիին, որուն ստեղծումը վերջ տուած էր անցեալի այն համոզումին, թէ հասուն անասունի մէկ բջիջէն կարելի չէ ամբողջ էակ մը ստեղծել:

Տոլին ստեղծած գիտնականը Այըն Ուիլմըթ եւ անոր գործակիցը կը պաշտպանեն *քլոն*ներու ստեղծումը եւ կը փորձեն այդ գծով փարատել մտավախութիւնները: Ետաքրքրական է, որ Ուիլմըթի սկովտիական ընկերութեան այլ մասնագէտներ անցեալ տարի մտահոգութիւն կ'արտայայտէին, թէ *քլոն*ները կը ծնին կանխահասօրէն ծերացած եւ թէ՝ անոնց ծինային տարիքը նորածինի տարիք չէ, այլ՝ այն անասունին, որուն օրինակն են իրենք: Այսպէս, Տոլիի *մոլեքիւլ*ներուն ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, թէ անոր *քրոմոզոմ*ները իրմէ 6 տարի աւելի տարեց են...

Ուիլմըթ կ'ըսէ, թէ քլոններու պատրաստութիւնը ծինային ճարտարագիտութեան հետ մարդոց կարելիութիւն կու տայ ի չահ մեզի փոփոխութեան ենթարկելու կենդանական աշխարհը:

Ան կը յայտնէ, որ ներկայիս Էդինպրայի մէջ (անոր գիտաշխատանոցը Սկովտիոյ Էդինպրա քաղաքին մէջ կը գտնուի) ամէնէն կարեւոր ոչխարը Տոլին չէ, այլ՝ Փոլին, որ քլոն եղած ու ծինային այլասերումի ենթարկուած է այնպիսի ձեւով, որ անոր կաթը Էֆ Էֆ Թի կոչուած փրոթէինին մը պարունակէ: Այս փրոթէինը կրնայ օգտակար ըլլալ մարդկային թոքերու կարգ մը հիւանդութեանց դարմանումին: Այլապէս այս փրոթէինը հազուագիւտ է եւ սուղ կ'արժէ:

Ուիլմըթ կը չեշտէ, որ կան բժշկական բազմաթիւ այլ հաւանական գործածութիւններ: Եթէ մարդկային ծիներ աւելցուին խոզերու ծիներուն օրինակ, նոր գործարաններու կարիքը ունեցող մարդիկ կրնան գանոնք ստանալ առանց այն մտավախութեան, թէ մարմինը պիտի մերժէ գանոնք:

Կենսաբանին համաձայն, մեծագոյն վտանգը այն է, թէ քլոններու պատրաստութեան գծով մտավախութիւնները օր մը կրնան մղել ընկերութիւնները եւ կառավարութիւնները, որ իրենց հետազօտութիւնները սահմանափակեն:

*ՔԼՈՆ*ԵՐՈՒ ՁԱՄԲՈՎ ԿԱՐԵԼԻ Է ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵԼ

Ամերիկացի գիտնական Ռիչըրտ Սիտ, որ կ'ուզէ մարդկային *քլոն*ներ պատրաստող առաջին անձը ըլլալ, կ'ըսէ, թէ այս արհեստագիտութիւնը կարելի է նաեւ օգտագործել մարդոց երիտասարդութիւնը վերահաստատելու համար:

Բանավէճերու դուռ բացող մասնագէտը կը շեշտէ, որ անկարելի պիտի ըլլայ մարդկային *քլոն*ներու պատրաստութիւնը կասեցնել նկատի ունենալով, որ անիկա մտայինն իսկապէս մեծ մարտահրաւէր մըն է:

Ան կ'ըսէ, թէ արշաւը արդէն սկսած է եւ անմիջապէս, որ *թեքնիքը* կատարելագործուի, մարդոց մօտ երիտասարդութեան վերահաստատումը յառաջիկայ քայլը պիտի հանդիսանայ:

Հետազօտողը կը յայտնէ, որ *քլոն*ներու պատրաստութեան համար անհրաժեշտ է Ա.Տէ.Էն.ը փոփոխութեան ենթարկել: Կեանքը հակակշռող ծինային այս նիւթին օգտագործումով կարելի է «մարմնին տարիքը 50 տարեկանէն ետ 22 տարեկան տանիլ», կ'ըսէ ան:

Ան կը պաշտպանէ մարդկային *քլոն*ներու պատրաստութիւնը իբրեւ օրինական դարմանումի ձեւ՝ անոնց համար, որոնք զաւակ չեն կրնար ծնիլ եւ կը նախատեսէ թէ տարեկան շուրջ 100 հազար *քլոն*-երեխաներու շուկայ մը պիտի ըլլայ քանի մը տարիէն:

Բազմաթիւ գիտնականներ եւ ակադեմականներ կը ձաղկեն եւ կը մերժեն Սիտի գաղափարները:

•ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԵՑ ԱՆԱՍՈՒՆԻՆ ՔԼՈՆԸ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ

Թեքսասի համալսարանի գիտնականներ ստեղծած են քլոն հորթ մը՝ 21 տարեկան ցուլի մը բջիջները օգտագործելով:

Հետազօտող Մարք Լեսթուսիճ կ'ըսէ, թէ հորթին ծնունդը կրնայ ցուցանիշ ըլլալ, որ քլոններ կարելի է պատրաստել որեւէ տարիքի հիւսկէններով: «Ի նչ է սահմանը», հարց կու տայ ան, շարունակելով, թէ արդեօք բջիջները որոշ տարիք մը կը հասնի՞ն, ուր այլեւս կարելի չէ անոնցմէ քլոններ պատրաստել, թէ ասիկա բնաւ չի պատահիր: Ան կ'ըսէ, թէ յաւելեալ աշխատանք պէտք պիտի ըլլայ հարցումին պատասխանելու համար:

Սակայն, ըստ հետազօտողին, ասիկա լաւ սկիզբ մըն է, նկատի ունենալով, որ 21 տարեկան ցուլը կը համապատասխանէ 88 տարեկան մարդու մը տարիքին:

Թեքսասի խմբակը կը յայտնէ, թէ յատկապէս ուշադիր պիտի ըլլայ հորթին մօտ կանխահաս ծերութեան որեւէ նշաններու, յատկապէս այն տեղեկութիւններէն ետք, թէ Տոլի ոչխարը նման նշաններ ցոյց կու տայ:

21 տարեկան ցուլը անցեալ տարի սատկած է՝ խոր ծերութեան պատճառով եւ անոր տէրերը առաջարկած են համալսարանի գիտնականներուն, որ անոր քլոնը ստեղծեն, որովհետեւ, ըստ երեւոյթին, չափազանց կապուած եղած են անոր՝ «կարծէք 1945 քկ. կշռող շուն մըն էր», ըստ տէրերուն:

•ՔԼՈՆՆԵՐԷ ԲԱՂԿԱՑԱԾ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՀՕՏԸ

Ամերիկեան Ինֆիճէն ընկերութիւնը, որ աշխարհի առաջին քլոն հորթը՝ Ռին, ստեղծած էր, կ'ըսէ, թէ 37 քլոն կովերէ բաղկացած մեծագոյն հօտը ունի:

Ընկերութիւնը կ'ըսէ, թէ ձեռք բերուած արհեստագիտութիւնը իրեն առիթ պիտի տայ քլոններու ստեղծումը վերածելու առեւտրական նպատակներու համար օգտագործելի հաւաքական արտադրութեան գործընթացի մը, որ կրնայ նպաստել մարդկային հիւանդութեանց դարմանումներու արագօրէն «շուկայ» հասնելուն:

Ընկերութիւնը կը գործակցի զուիցերիական Նովարթիս ընկերութեան հետ՝ արտադրելու համար քլոն խոզեր, որոնց գործարանները կարելի է օգտագործել մարդկային պատուաստումի համար:

Անիկա կը գործակցի նաեւ հոլանտական ընկերութեան մը հետ, ստեղծելու համար անդրծինային քլոն կովեր, որոնց յատուկ կաթը կրնայ օգտագործուիլ մարդկային հիւանդութեանց դարմանումին համար:

ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ «ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ՕԳՏԱԳՈՐԾԷՆ» ԿԱՊԻԿԻ *ՔԼՈՆ* ՊԱՏՐԱՍՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գիտնականներ քանի մը շաբաթ առաջ յայտնեցին, թէ յաջողած են կապիկի մը քլոնը պատրաստել: Ասոնք նաեւ յոյս յայտնեցին, որ փորձերը պիտի յանգին գիտաշխատանոցներու մէջ ստեղծուած ծինային ճիշդ նոյն տեղեկութիւնները կրող անասուններու, զորս կարելի պիտի ըլլայ փորձարկումներու համար օգտագործել:

Կարմիր աչքերով ոեզիւս մաքաքը՝ Թեթրան. Տոլի ոչխարին նման քլոն մըն է, որ սակայն տարբեր ձեւով պատրաստուած է:

Տոլիի պարագային բջիջային կորիզներու «տեղափոխութիւն» կատարուած է, իսկ Թեթրային պարագային շատ կանխահաս օրերու սաղմ մը չորս մասերու բաժնուած է:

Մ. Նահանգներու Օրիկընի մասնագիտական մէկ կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած Թեթրային ստեղծումին միջոցը յաճախ կ'օգտագործուի կովերու պարագային, սակայն առաջին անգամ ըլլալով է, որ անիկա օգտագործուած է կապիկ մը ստեղծելու համար:

Գիտնականները կ'ըսեն, թէ Թեթրային ծնունդը փաստ է, որ այս մօտեցումը կրնայ յանգիլ ողջ ձագերու արտադրութեան: Թեթրան առողջ էգ մըն է, որ քառորդ սաղմէ մը քլոն եղած է:

Հետազօտութիւնը գլխաւորած Մերիլտ Չէթըն կ'ըսէ, թէ թեքնիքը ընդօրինակած է ընութեան քայլերը: «Ասիկա պարզապէս արուեստականօրէն երկուորեակներու ստեղծում է», կը շեշտէ ան:

ԳԻՏԱՀԱՍԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ ՍՏԵՂԾՈՒՄ

Չէթըն կը յայտնէ, որ նպատակը գիտաշխատանոցներու անասուններու ստեղծումն է:

«Որպէսզի կարելի ըլլայ յայտնաբերումներ գիտաշխատանոցէն հիւանդի մը հասցնել, անհրաժեշտ է ունենալ ծինային իմաստով ճիշդ նոյն կենդանիները, որոնք պէտք եղած տեղեկութիւնները պիտի հայթայթեն՝ նախքան այս նոր դարմանումներուն մարդոց վրայ փորձարկումները», կ'ըսէ ան:

Օրիկընի հետազօտողներու օգտագործած միջոցը գործածուած է առնուազն մէկ անգամ մարդկային սաղմերու քլոններ պատրաստելու համար: 1993ին, տոքթ. Մերի Հօլ յայտնած էր, թէ մարդկային սաղմերու քլոններ պատրաստած է զանոնք մասերու բաժնելով, սակայն աւելի ուշ այդ քլոնները ոչնչացուցած է:

Չէթընի խմբակին օգտագործած միջոցը տակաւին շատ ձեռնտու չէ: Հետազօտողները 368 սաղմ ստեղծած են՝ 107 սաղմեր 2 կամ 4 մասերու բաժնելով: Անոնք 13 փորձերու մէջ 4 յղութիւն ապահոված են:

Ապրած է միայն մէկը՝ Թեթրան, որ սաղմի մը մէկ չորրորդէն եկած է: Խմբակը ունի տակաւին յղի չորս այլ կապիկներ, որոնք, եթէ ամէնին հետ «բնականոն» ընթանայ, Մայիսին պիտի սկսին զաւակ ծնիլ:

Չէթըն կ'ըսէ, թէ սաղմերը մասերու բաժնելու միջոցը նախընտրելի է գիտաշխատանոցային բազմաթիւ նպատակներու համար քան՝ հասուն անասունի մը քլոնին պատրաստութեան համար (ինչպէս՝ Տոլիի պարագային):

Ոչխարներէ ետք, կովերու եւ այլ անասուններու *քլոն*ներ պատրաստելու ճիգերը ի յայտ բերած են, թէ գործընթացը զանազան ձեւերով առողջութեան վտանգ կը սպառնայ:

Նկարին մէջ ի յայտ կու գայ Փետրուար 1998ին ծնած Մարկէօրիթ *քլոն*-հորթը (ֆրանսացի), որ 2 ամիս ետք սատկած է:

«ԲՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՇՐՋԱՊԱՏ» ՀԱՐՑԻ ՊԱՏԱՍԽԱ՞Ն

Գիտնականներ գտած են, թէ Տոլիի նման անասուններ, որոնք կորիզային տեղափոխութեամբ քլոն եղած են 100 առ հարիւր քլոններ չեն, որովհետեւ անոնց ծիները բաղկացած են միաժամանակ ծիներէն հասուն այն բջիջին, ուրկէ առնուած են անոնք եւ «պարպուած» հասկիթէն, որ օգտագործուած է քլոնը պատրաստելու համար:

«Ներկայիս առաջին անգամ ըլլալով կարելի է ստանալ կապիկներ, որոնց ծիները բոլորովին նման են իրարու», կ'ըսէ Չէթըն:

Անոնք կրնան օգտագործուիլ ստուգելու «բնութիւն ընդդէմ շրջապատ» հարցը: Այսինքն, կարելի է գտնել, թէ անասունի մը (ի վերջոյ նաեւ մարդու) վրայ շրջապատի ազդեցութիւնը ի նչքան է բաղդատած ծիներու ազդեցութեան, դիտել կու տայ մասնագէտը:

«Կան տեսութիւններ, ըստ որոնց երեխայի մը անմիջական շրջապատը (մօրը) կրնայ մեծ ազդեցութիւն ունենալ անոր իմացականութեան վրայ: Կան տեսութիւններ, որոնք կ'ըսեն, թէ յղութեան ընթացքին ազդեցութիւններ շատ ուշ կեանքի մէջ հետեւանքներ կրնան ունենալ»:

Օրինակ, լաւ չկերակրուած կիներու երեխաները եւ նոյնիսկ թոռները սրտի հիւանդութեան եւ շաքարախտի հակում կրնան ունենալ:

Չէթըն կ'ըսէ, թէ կարելի է իրարու հետ քլոններ կազմող անասուններ տարբեր շրջապատներու մէջ զետեղել եւ ուսումնասիրել իւրաքանչիւր շրջապատի անասունին (ի վերջոյ նաեւ՝ անձին) վրայ ազդեցութիւնը:

Գիտնականը կ'առաջադրէ նաեւ կապիկի սաղմեր 2 մասերու բաժնել, առիթ տալով, որ անոնցմէ մէկը աճի, իսկ միւսը՝ սառեցնել ու պահել:

Սառած սաղմէն աւելի ուշ կարելի է սթէմ բջիջներ ստանալ, կ'ըսէ գիտնականը: Սթէմ բջիջները, կրնան մարմնային որեւէ տեսակի բջիջի վերածուիլ եւ գիտնականներ կը յուսան, որ օր մը զանոնք կարելի պիտի ըլլայ օգտագործել հիւսկէններու պատուաստումի համար:

Այդ բջիջները կրնան օր մը նաեւ գործածուիլ ամբողջ գործարաններու պատուաստումին համար:

ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ ԹԵՐԵՒՍ ԳԻՏԷ ԲԱՆԵՐ, ՉՈՐՍ ՄԱՐԴԻԿ ՅԱՐԴ ՉԵՆ ԳՏԱԾ

Քլոններու ստեղծումին նպատակով ունդի ունեցող քազմարիւ փորձարկումները ի յայտ բերած են, թէ այս գործընթացը առողջութեան լուրջ վտանգ կրնայ սպառնալ, բնդհանրապէս յանգելով ենթադիր քլոններու մահուան եւ երբեմն նոյնիսկ սպանութեան այդ քլոններով յղի մայրերը:

Ուսկից. մինչ մասնագէտներ իրենց ճիգերու ծիրը կ'ընդլայնեն ընդգրկելով տարբեր տեսակի անասուններ՝ կով, այծ, ոչխար, մուկ, կապիկ, հետզհետէ աւելի յստակ կը դառնայ, թէ այս անբնական երեւոյթներու հարցը պարզապէս սկսնակի վախ բախտի չի վերաբերիր:

Օրիկընի գիտաշխատանոցին մէջ առաջին կապիկի քլոնը սպեղծած ճերմակ Չէթրն կ'ըսէ, թէ «ճամբու ընթացքին սաղմային եւ ծնունդէ անմիջապէս կարք բազմարիւ մահեր կ'արձանագրուին»:

Ըստ Չէթրնի, կան «փառային (բարակ մաշկի) անբնական երեւոյթներ, անբնական ուռկցներ, պորտակապի երկբէն չորս անգամով աւելի հաստկեր, մարմնի բնական պաշտպանութեան յուրջ տկարութիւններ»:

Այս հարցերը յստակ կը դարձնեն, թէ գիտնականներ տակաւին շատ բան ունին սորվելիք մինչ ծնողէ մը անասուններ սպեղծելու մասին:

Անոնք նաեւ կը մղեն հետազօտողները իրենց ուշադրութիւնը կեդրոնացնելու կենսաբանութեան ամէնէն «խորունկ» հարցերէն մէկուն վրայ, թէ ինչո՞ւ անասուններու մեծամասնութիւնը միաժամանակ էգ եւ արու ծնողէ Ա.Տէ.Էն.ի պէտք ունի՝ սպրելու կարողութիւն ունեցող ձագեր ունենալու համար:

ՔԱՔԱՒՈՅԻ ՃԱՌԵՐԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ՓՐԿԵԼ

Քլոններու ստեղծումի գործընթացը միայն կենդանական աշխարհին մէջ չէ որ կ'օգտագործուի. այլ անիկա շատ աւելի լայնածիր կերպով կը գործածուի բուսական աշխարհին մէջ:

Ամերիկացի կենսաբան Մարք Կուիլթինըն կ'ըսէ, որ եթէ բոյսերու քլոններու ստեղծումը աւելի ընդհանրանայ, բազմաթիւ հիւանդութիւններ, որոնք կը քանդեն օրինակ քաքաոյի ծառերը, կրնան անհետանալ հիւանդութեանց դիմադրող «գերծառերու» ստեղծումով:

Մասնագէտը. որ կը խօսէր քաքաոյի յատկացուած համագումարի մը ընթացքին. համոզուած է, որ քլոններու ստեղծումը եւ պատուաստումը շատ աւելի օգտակար են քան միջատասպան նիւթերու գործածութիւնը:

Քաքաոյի փոքրիկ ծաղիկ մը. որ կ'առնուի հիւանդութեանց դիմադրող ծառէ մը, կրնայ քլոններու միջոցով գիտաշխատանոցին մէջ հազարաւոր «գերծառեր» արտադրել, կ'ըսէ ան:

Կուիլթինըն կը յայտնէ, թէ աշխարհի տարածքին ցանուած քաքաոյի ծառերուն 85 առ հարիւրը կու գայ հունտերէ, որոնք ծերացած պահեստներէ առնուած են եւ ծինային բարելաւումի չեն ենթարկուած:

Ան դիտել կու տայ. որ նոր ժամանակաշրջան մը սկսած է եւ անհրաժեշտ է բարելաւել արտադրութիւնը:

Ինչ կը վերաբերի այն հարցին. թէ արդեօք քլոն ծառերը իրենց մեծ արտադրութեամբ չե՞ն կրնար «չափազանց մեծ արտադրութիւն ունենալ». մասնագէտը կ'ըսէ, թէ անհրաժեշտ է արտադրութիւնը պահանջին համաձայն ունենալ: Նման պահանջ կրնայ ըլլալ նոր շուկաներէ (ինչպէս Չինաստանէն) եւ աշխարհի բնակչութեան աճին պատճառով. կը յայտնէ ան:

ԾԻՆԱՅԻՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻ ՁԱՄԲՈՎ ԱՌՆԷՏՆԵՐՈՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ ՄՆԱՅՈՒՆ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ

Ֆլորիտայի համալսարանի մասնագէտներ առաջին անգամ ըլլալով ծինային դարմանումի դիմած են մնայուն կերպով առնէտի մը ծիները փոխելու համար: Փոփոխութիւնները այնքան մնայուն եղած են, որ անցած են անասունի ձագերուն եւ նոյնիսկ երրորդ սերունդի մը:

Գիտնականները կ'ըսեն, որ յառաջդիմութիւնը միաժամանակ խոստմնալից է եւ վախագդու, նկատի ունենալով որ անոնք ընդհանրապէս կը զգուշանան մնայուն փոփոխութիւններէ, երբ մարդկային ծիներու դարմանումին կը ձեռնարկեն:

Խմբակը փորձած է սրբագրել հարց մը. որ գիտաշխատանոցի առնէտներուն մօտ արեան գերծնշում կը պատճառէր: Անոնց վախճանական նպատակն է ծինային դարմանումը օգտագործել արեան գերծնշումէ տառապող մարդիկ բուժելու համար:

Գիտական փորձարկումներուն ձեռնարկած մասնագէտներու խմբակի պատասխանատուն Մոհան Ռայզատա կ'ըսէ, թէ անկախ բարոյական խոչընդոտէն, ինչ կը վերաբերի անձի մը ապագայ զաւակները մնայուն կերպով փոխելու, կամ նաեւ աւելի գործնական սահմանափակումներ:

Անոր խմբակը գործածած է յատուկ ձեւով ածած առնէտներ, որոնք յստակ է, թէ արեան գերծնշում պիտի դիմագրաւեն: Սակայն մարդոց պարագային, որեւէ միջոց չկայ ծիներու ճամբով գիտնալու, թէ անոնք օր մը կրնան արեան գերծնշումէ տառապիլ:

«Բանալին պիտի ըլլայ գտնել դարմանումներ, որոնք արեան գերծնշումը պիտի նուազեցնեն անմիջապէս որ անիկա յայտնուի», կ'ըսէ Ռայզատա:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Աղբիւրներ «ՌՈՅԹԵՐԸ», «ՆԻՒ ՅՈՐՔ ԹԱՅՄՍ ՏԵՐԻԹՈՒՆ»

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆«ԻՆՁԵՐՆՕ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Լաճրամասնութիւնները՝ յառաջիկային:

◆«ՏԻՓ ՊԼՈՒՍ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Տարրալուծարանի մը մէջ Ալցայմըր հիւանդութեան բուժման համար փորձարկումներ կը կատարուին շանաձուկերու վրայ: Սակայն հաշիւները սխալ դուրս կու գան...

◆«ՏԸ ՊՈՆ ՔՈՒԼԵՔՏԸՐ» (Էսփաս. Ասփիր / Սոֆիլ. Տիւճ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս).- Ոճիր մը պատճառ կը դառնայ, որ երկու ոստիկաններ հետաքննութիւններ կատարեն, յայտնաբերելու համար «կմախքներ հաւաքող»ը:

◆«ՏԸ ԼԱՎ ԼԵԹԸՐ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քոնքորտ).- Հելէնն գրախանութի մը սեփականատէրն է աւանի մը մէջ, որ նաեւ նաւահանգիստ է: Օր մը, ան սիրային նամակ մը կը գտնէ գրախանութին մուտքին...

◆«ՊՐՈՔՏԱՈՒՆ ՓԷԼԷՍ» (Էսփաս. Ասփիր / Տիւճ. Աթլանթիս).- Երկու մանկամարդուհիներ նախքան իրենց համալսարան մուտքը, արձակուրդի համար կ'ուղղուին Թայլանտ: Ամէն ինչ լաւ կ'ընթանայ մինչեւ վերադարձի օրը, երբ անոնք կ'ամբաստանուին թմրեցուցիչի մաքսանենգութեամբ...

◆«ՒՒԱՆ ՏԸՄ ՀԱՐԹՅ» (Էսփաս. Ասփիր / Տիւճ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Էլիթ. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Սթարկէյթ).- Տաչ (Հէրիսըն Ֆորտ) եւ Քէյ (Քրիսթին Սքոթ Թոմըս), տեղի ունեցած օդանաւային արկածէ մը ետք կը գիտնան, որ իրենց քաղաքացիները սիրահարներ էին: Հարցերու քննութեան ընթացքին, այս երկուքն ալ կ'իյնան նոյն ծուղակը...

◆«ՏԸ ՈՒԲՐԼՏ ԻՋ ՆԱԹ ԻՆԱՃ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քասլիք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ. Սթարկէյթ).- Մէյսն Պոնտ դարձեալ պաստառի վրայ է, ուր այս անգամ ստանձնած է Էլեքթրա Քինկի (Սոֆի Մարսօ) կեանքի ապահովութիւնը:

◆«ՏԸ ՊԼԷՐ ՈՒԻՒ ՔՐՈՄԷՔՔ» (Ասփիր / Սոտեքօ. Էլիթ).- 1994ի Հոկտեմբերին 3 ուսանողներ կ'ուղղուին անտառ մը հետախուզութիւններ ընելու, սակայն չեն վերադառնար: Տարի մը ետք, անոնց վիտէոյի արձանագրութեան գործիքը կը գտնուի...

◆«ՏԸ ՌԷՅՃ. ՔԷՐԻ 2» (Քոնքորտ).- Ռէյչըլ արտասովոր աղջիկ մը չէ: Անոր մայրը հոգեկան հիւանդ մը, իսկ մտերիմ ընկերուհին անձնասպանութիւն գործած է: Աւելին, ան կարողութիւնը ունի ուղեղով իրերը տեղափոխել...

◆«ՕՍԹԻՆ ՓԱՒԻԼԸՋ. ՏԸ ՍՓԱՅ ՀՈՒ ՇԸԿՏ ՄԻ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Քոնքորտ).- Օսթինը անգամ մը եւս մեծ պաստառի վրայ կ'երեւի, ուր ժամանակի մէջ ճամբորդութիւն կ'ունենայ հետապնդելու տոքթ. Էվիլը:

◆«ԷՆՏ ՕՖ ՏԷՅՋ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք. Թրիփոլի. Քասլիք. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Սատանան մարդու կերպարանքով եկած է երկիր եւ կոյս մը կը փնտռէ, որ իր ապագայ զաւակին ծնունդ տայ: Փրկարար մը պէտք է. Առնոլտ Շուարցնեկէր...

◆«ԱՄԵՐԻՔՔՆ ՓԱՅ» (Էսփաս. Ասփիր / Տիւճ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս. Աթլանթիս).- Արբուն-քի շրջանին մէջ գտնուող չորս երիտասարդներ սեռային արկածախնդրութիւններ կը փնտռեն...

◆«ՕՈԱՆ ՕՖ ԱՐՔ» (Էսփաս. Ասփիր / Սոտեքօ. Կալաքսի. Մքալլէս 2001).- Ժան Տ'Արքի պատմութիւնն է: Ան 17 տարեկանին կը լսէ Աստուծոյ ձայնը, որ իրեն կը թելադրէ պայքարիլ, իր հայրենիքը ասպատակող անգլիացիներուն դէմ:

◆«ՏԸ ՍԻՔՍԹ ՍԷՆՍ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք).- Քոլ, Համեայ երեխայ մըն է, որ կը տեսնէ մեռած մարդիկ, որոնք իր շուրջ կը պտտին: Այս հիւանդութենէն ազատելու համար, կը դիմէ հոգեբոյժ Մալքոլմի (Պրուս Ուիլիս):

◆«ԹԱՐԶԱՆ» (Փլաճէթ / Ապրաժ. Ջուք).- Ուոլթ Տիզնի գործի լծուած է եւ այս անգամ յաջող կերպով կը ներկայացնէ Թարզանի արկածախնդրութիւնները:

◆«ՌԱՆԸՈՒԷյ ՊՐԱՅՏ» (Էլիթ).- «Փրիթի Ուումըն»էն ետք, Մուլիա Ռոպըրթս եւ Ռիչըրտ Կիր դարձեալ միասնաբար պաստառի վրայ կ'երեւին, ուր Ռիչըրտ լրագրող մըն է, իսկ Մուլիա՝ «յառաջիկայ յօդուածին ճիւթը»:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԵՐԸ - Քոնքորտ.- 738439 - Փլաճէթ / Ապրաժ.- 292192 - Փլաճէթ/Քասլիք.- 912503/4, Ամպասատ.- 217490Էլիթ.- 840286 - Ասփիր / Սոտեքօ.-616706/7 -Ֆրիուէյ.- 485590-Քոլիճէ.- 342962-Էսփաս.-212526-ՍԷնթ Էլի.-406706-Ասփիր/ Տիւճ.-792123/4-Ասփիր/ Սոֆիլ.-204080-Մաժէս.- 562006/7 - Կալաքսի .- (05) 455182/3/4:

Ե.Ե. 1Լ.

7:30.- Լուրեր
8:00.- Եուրոնիուզ
8:30.- Կ. Գծ.՝
9:00.- Սուպիւէ
11:30.- Լուրեր
12:00.- Սիսըմի Սթրիթ
13:00.- Քաղաքական յայտագիր
14:30.- Լիբանանեան լուրեր
15:00.- Տեղ. ֆիլմաշար
15:30.- Եգիպտ. ֆիլմաշար
16:30.- Տեղ. ֆիլմաշար
17:30.- Ֆլէշ Ինֆօ
18:00.- Նուրա
18:30.- Խաղեր
19:00.- Սայր
19:30.- Լուրեր
20:00.- Մըն Լուպնան Ուալ Լիւան
20:30.- Քուիփարս
21:30.- Մասիքում Պըլ Խեյր
23:30.- Լուրեր
00:00.- Ռեալիթի 911

Լ.Ց. ԹԼ. Վ.Ի.

6:30.- Թէ. Էֆ. Ի/Լ լուրեր
7:15.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
7:30.- Թելէ Մաթէն
9:30.- Մորիքօ Թի. Վի. Շուիինկ
11:00.- Քլիփս
11:30.- Մինի Սթիւտիօ
13:00.- Քի Է Քի
13:45.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
14:00.- Թէ. Էֆ. Ի/Լ լուրեր
14:45.- Սի. Էն. Էն.Ի լուրեր
15:15.- Լղանի Լղանի
16:15.- Մորիքօ Թի. Վի. Շուիինկ
16:30.- Ժաւէ Տէօ Սան... Թուա
17:00.- Մինի Սթիւտիօ
18:00.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
18:15.- Մէյքինկ Լ/Ֆ
19:00.- Քըլ Մէյէ Լ/Լէ
20:00.- Լուրեր Հուրեր
20:30.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Ֆրէնտց»
21:15.- Ամերիկեան ֆիլմաշար՝ «Էքս Ֆայլզ»
22:15.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
22:30.- Ֆութպոլ՝ Մոնաքօ - Փ.Ս.Ժ.

Լ.Ե. ՊԼ. ՍԻ.

7:00.- Սի. Էն. Էն.Ի լուրեր
7:30.- Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա
8:00.- Սի. Էն. Էն.Ի լուրեր
8:25.- Վաւերագրական
9:00.- Տեղական ֆիլմաշար
10:00.- Լիսանա Տիսիրուաթիք
10:30.- Նահարքում Սայիտ
13:30.- Սի. Էն. Էն.Ի լուրեր
14:00.- Ֆլէշ Նիւուզ Սաթ
14:15.- Էսթրելիթա
15:15.- Խուան Լ/Լ Ղուլ
16:30.- Ուըրլտ Սփորթ
17:00.- Քիփ Ու Լէյզ
18:00.- Ընթա Ուա Վակվաք
19:00.- Մորելիա
20:00.- Լուրաբերէն լուրեր
20:30.- Էաւերպլատա
21:30.- Թիւ Նայթ Ռայտըր
22:30.- Ֆորչըն Վանթըր
23:30.- Քոնսեր
00:00.- Լաներիկեան երկար ժապաւէն՝ «Տը Ռոնկ Վուտըն»

ՄԱՐՍԱԹԱՎԱՌԱԼ

7:00.- Լիւա Էլ Մաղան
13:00.- Ֆլէշ Ինֆօ
13:15.- Տալաս
14:00.- Լուրաբական ֆիլմաշար
15:00.- Լուրաբերէն լուրեր
15:15.- Լուրաբական ֆիլմաշար
16:30.- Ըկղար Ըքպար
17:00.- Կենդանի գծանկար՝ «Հըրիքէյնզ»
17:30.- Հայերէն լուրեր
17:40.- Ֆրանսերէն լուրեր
17:50.- Անգլերէն լուրեր
18:00.- Խաղ
19:00.- Լուրաբերէն ֆիլմաշար
20:00.- Լուրաբերէն լուրեր
20:30.- Ռուսում Մութահարիրա
20:35.- Ալ Ռաժոլ Ալ Ամար
21:30.- Խալլիք Պըլ Պէյթ
23:30.- Եգիպտ. երկար ժապաւէն

Ե.Ն. ՊԼ. Է.Ն.

14:00.- Վաւերագրական
15:05.- Մուխթասար Մուֆիւտ
17:00.- Ֆլէշ
18:00.- Ալ Շաթր Ըլբպահ
18:45.- Նկարչութիւն
19:00.- Ալ Պիւս
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Էն. Պլ. Էն.
22:30.- Լուրեր
23:15.- Սփոր

* Վերոյիշեալ դայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

• Վարդանուշ Տէր-Տէրեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի, Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Յովհաննէս Մարսէլեան 10,000 լ.ո., Ժամիլ Ֆաթթա 20,000 լ.ո., Ատիպ Շամմաս 15,000 լ.ո., Անթուն Տաուտ 15,000 լ.ո., Մարգարեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Ֆայէզ Ալ Հատատ 10,000 լ.ո., Վերժին Եագուպեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Զարեհ Եագուպեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յովհաննէս Գէորգեան 20,000 լ.ո., տիկին Մարալ Գամագեան 20$, տէր եւ տիկին Պօղոս Պուրուսուզեան 20$, Լիզէթ Տէրտէրեան եւ զաւակունք 20$, տէր եւ տիկին Էլիաս Խուտիկեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Վարդան Խուտիկեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յարութիւն Խուտիկեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յովսէփ Թիլպեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Անդրանիկ Տէմիրճեան 10$, տէր եւ տիկին Յովհաննէս Վարդանեան 10,000 լ.ո.:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

• Կը փնտռուի Այն Ջէյթունի մէջ հողի սեփականատէր պրն. Զաւէն Գառնիկ Տաւտեան: Կապ պահել հեռ. 01-254144 թիւին:

STUDIO Lantern
•Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ
ARMENIAN AIRLINESի SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ
ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ
ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
• օդանաւային տոմսեր • ապրանքի փոխադրութիւն
ԱՐԱ ԹՐԱՎԸԼ,
Պուրճ Համուտ, Համակատան շէնք,
Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՄԱՀԱՁԴ

Տիկին Ժանէթ Սարգիսեան եւ զաւակը՝ Արա
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ռուբէն Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ճակոր Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տիկին Եղիսաբէթ Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդան Թաշճեան եւ զաւակունք
Արժ. Տէր Մուշեղ քհնյ. Թաշճեան եւ երիցուհի
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին

ՆՇԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1933ին)

մահր, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 27 Յունուար 2000, երեկոյեան ժամը 9:00ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 1 Փետրուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, Անթիլիաս, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ապգային կերեզմանատունը:

• Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ
• Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին 1, 2 եւ 3 Փետրուարին, հանգուցեալին բնակարանը, Զալքա, Ամարաթ Շալհուպ, «Ղոսթին» շէնք, Բ. յարկ: Հեռ. 03-373245 եւ 03-567668:

ԿԱԼԸՐԻ ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ

ՆՆՋԱՐԱՆ — ՀԻՒՐԱՍԲԱՂ — ՃԱՇԱՐԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ԿԱՀ-ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
Պուրճ Համուտի Քաղամասպետարանի մօտ. Աւթոթեխա - պողոտայ. Հեռ. 260818 — 265144:

ՄԱՀԱՁԴ

Տիկին Ժանէթ Սարգիսեան եւ զաւակը՝ Արա
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ռուբէն Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ճակոր Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տիկին Եղիսաբէթ Սարգիսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդան Թաշճեան եւ զաւակունք
Արժ. Տէր Մուշեղ քհնյ. Թաշճեան եւ երիցուհի
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին

ՆՇԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1933ին)

մահր, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 27 Յունուար 2000, երեկոյեան ժամը 9:00ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 1 Փետրուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, Անթիլիաս, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ապգային կերեզմանատունը:

• Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ
• Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին 1, 2 եւ 3 Փետրուարին, հանգուցեալին բնակարանը, Զալքա, Ամարաթ Շալհուպ, «Ղոսթին» շէնք, Բ. յարկ: Հեռ. 03-373245 եւ 03-567668:

Տիկին Տիրուհի Թապկէճ եւ զաւակը՝ Էլի
Օրիորդ Սիրարփի Երանոսեան
Տիկին Փայլած Երանոսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժորժ Տիպ եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ռոպէրթ Թապկէճ եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Էլի Ջէյլաք եւ զաւակունք
Քէստէքեան ընտանիք
Տիլսիզեան ընտանիք
Պալըգճեան ընտանիք
Կարապետեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ՅԱԿՈԲ ԱՐԹԻՆ ԵՐԱՆՈՍԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Պէյրութ, 1938ին)

մահր, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 29 Յունուար 2000, առաւօտեան ժամը 1:00ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ նոյն օրը՝ Շաբաթ, 29 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին, Էշրեֆիէհի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆրըն Շըպպէքի Ապգային կերեզմանատունը:

• Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:
• Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Ժեհֆաուի:

Librairie VOSKETAR Գրատուն ՈՍԿԵԴԱՐ
• Հայերէն, Արաբերէն, Անգլերէն և Ֆրանսերէն գիրքեր:
• Բառարաններ աշխարհի լեզուներով, ինչպէս նաեւ լեզու սորվեցնող գիրքեր:
• Մանկապատանեկան եւ Ընդհանուր Գարգացման գիրքեր:
ՈՍԿԵԴԱՐ Հայ գիրքերու տուն
ՄԵՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀՆ Է
Պուրճ Համուտ. Սբ. Փրկիչ եկեղեցւոյ կից Հեռ. 01/264750
P.O.Box 8877 Beirut - Lebanon

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ԹԵՆԻՍ

- ԼԻՆՏԷՅ ՏԵՎԼՆՓՈՐԹ ԳՐԱՒԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԴԻՐՔԸ - ԱՆՏԲԷ ԱԿԱՍԻ ԿԸ ՄՆԱՅ ԱՌԱՋԻՆ

Աւստրալիոյ բաց մրցաշարքի տիտղոսին տիրանալէն ետք, ամերիկացի Լինտսէյ Տեվրնփորթ գրաւեց աղջկանց միջազգային դասաւորման պարագլուխի դիրքը՝ կահրնկէց ընելով գուհցերիացի Մարթինա Հինգիսը, որ աւարտականին խոնարհած էր ամերիկացիին առջեւ՝ 6-1 եւ 7-5 արդիւնքով: Մրցաշարքին նախօրեակին, Հինգիս կը գրաւէր առաջին դիրքը, իսկ Տեվրնփորթ՝ երկրորդը:

Ինչ կը վերաբերի տղոց դասաւորման, եղանակի առաջին կրաւ շահեցաւ այս մրցաշարքի աւարտին, ամերիկացի Անտրէ Ակասի ո՛չ միայն մնաց պարագլուխի դիրքին վրայ, այլեւ ամրապնդեց կայն: Երկրորդ դիրքը կը գրաւէ ռուս Եւգենի Քաֆելնիքով, իսկ երրորդը՝ ամերիկացի Փիթ Սամփրաս:

Ստորեւ՝ աղջկանց դասաւորումը.

	Կէտ
1.- Լինտսէյ Տեվրնփորթ (Մ. Ն.)	5793
2.- Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա)	5263
3.- Վենըս Ուիլիըմս (Մ. Ն.)	4109
4.- Սերենա Ուիլիըմս (Մ. Ն.)	3015
5.- Մարի Փիրս (Ֆրանսա)	2639
6.- Նաթալի Թօզիա (Ֆրանսա)	2237
7.- Քոնչիթա Մարթինես (Սպանիա)	1981
8.- Ժիւլ Հալար - Տեքիւժիս (Ֆրանսա)	1932
9.- Մոնիքա Սելէշ (Մ. Ն.)	1880
10.- Պարպարա Շեֆ (Աւստրիա)	1834

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ՝ ՄՈՆԱՔՕ - ՓԱՐԻԶ ՍԷՆ ԺԵՐՄԷՆ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՄ

Ֆրանսայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 24րդ հանգրուանը կը սկսի այսօր եւ կ'աւարտի վաղը: Այսօր տեղի կ'ունենայ երկու ճակատում՝ Մոնաքօ - Փարիզ Սէն Ժերմէն եւ Օքսէռ - Պորտօ, իսկ վաղը կը կատարուին մնացեալ եօթը:

Գագաթի ճակատումը վստահաբար կը նկատուի պարագլուխի կագմին՝ Մոնաքոյի եւ անոր անմիջական յաջորդին՝ Փարիզ Սէն Ժերմէնի միջեւ ճակատումը: Իշխանապետական կագմը եթէ այսօր իր դաշտին վրայ կարենայ երեք կէտ ապահովել մայրաքաղաքի կագմը կարտութեան մատնելով, գրեթէ՝ ապահոված կ'ըլլայ ախոյեանութեան տիտղոսը: Իսկ եթէ հակառակը պատահի, ապա փարիզեան խումբը, որ 8 կէտով ետ կը մնայ Մոնաքոյէն, վերստին կը մտնէ պայքարի տաք հոլովոյթին մէջ, տարբերութիւնը նուազեցնելով հինգի:

Մոնաքոյի կագմէն այսօր կը վերապահուի երիտասարդ ու վտանգաւոր ռմբաձիգ Տաւիտ Թրեզեգէ: Մարկիզ Քլօտ Փիւէյի կագմը այս ձեւով շատ աւելի պիտի գօրանայ վստահարար եւ անոր յառաջապահ գիծը պիտի դառնայ անկասելի: Միւս կողմէ, Փ Ս Ժ իր յառաջապահ գիծը պիտի վստահի պրագիլցի Քրիսթիանի, որուհետեւ նիճերիացի Օկիւսթին Օքոչա բացակայ է ան կը մասնակցի Ափրիկէի ազգային խումբերու ախոյեանութեան: Նոյն է պարագան անոր ազգակիցին՝ կոտուին Օքփարայի:

Երեքի մրցումին, Փարիզի մէջ, Փ Ս Ժ տեղի տուած էր Մոնաքոյի աւջեւ՝ 3-0 արդիւնքով:

Գ դիրքը կրաւող Օքսէռ կրնայ վերագրաւել Բ դիրքը, եթէ Փ Ս Ժ պարտուի եւ ինք յաղթէ իր հիւրին՝ Պորտոյին: Մարկիզ կի Ռուի տղաքը դաշտ պիտի իջնեն ամբողջական կագմով, մինչդեռ Պորտօ ունի չորս բացակայ բանալի մարկիկներ:

Վաղը, եօթներորդ դիրքը կրաւող եւ դժուար օրեր դիմագրաւող Մարսէյ «Վելոտրոմ»ի մէջ պիտի հիւրընկալէ տասներորդ դիրքին վրայ գտնուող Ռէննը, որուն փորձառու միջնապահը՝ Ֆրանք Լաւա վիրաւոր է եւ պիտի բացակայի մրցումէն:

Լիոն պիտի այցելէ Սթրազպուրկի դաշտը, Սէնթ Էթիէն պիտի ընդունի Լանսը, իսկ Նանթ պիտի հիւրընկալէ Մէսը:

Ստորեւ՝ 24րդ հանգրուանի յայտագիրը.

ԱՅՍՕՐ

Մոնաքօ - Փ. Ս. Ժերմէն

Օքսէռ - Պորտօ

ՎԱՂԸ

Նանթ - Մէս

Նանսի - Թրուա

Լը Հաւր - Պաստիա

Սըտան - Մոնփելիէ

Սէնթ Էթիէն - Լանս

Սթրազպուրկ - Լիոն

Մարսէյ - Ռէնն

ԼԵՎԱՄԻ ՓԻՆԿ ՓՈՆԿԻ ՄՐՑՈՒՍՆԵՐԸ

Շաբաթավերջին տեղի ունեցան ԼԵՎԱՄԻ փինկ փոնկի մրցումները (մեծ տղաք եւ մեծ աղջիկներ), որոնք աւարտեցան հետեւեալ պատկերով.

●Մեծ տղաք

1.- Յովսէփ Մահտեսեան (Ե. Մանուկեան)
2.- Յակոբ Տագէսեան (Աբգարեան)
3.- Կարօ Յարութիւնեան (Լ. եւ Ս. Յակոբեան)
4.- Աւօ Թումայեան (Ձեմարան)

●Մեծ աղջիկներ

1.- Լիլա Պարիկեան (Ձեմարան)
2.- Հուրի Գնտոյեան (Ե. Մանուկեան)
3.- Դալար Արսլանեան (Ձեմարան)
4.- Միրէյ Թորոսեան (Հռիփսիմեանց)

Նշենք, որ այս շաբաթավերջին մրցումներ տեղի պիտի չունենան քննութիւններու պատճառով:

ԱՆԳԼԻՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԵՒ ՍԿՈՎՏԻՈՅ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԵՐ

Անգլիոյ բաժակի մրցաշարքի Ե. հանգրուանի մրցումներուն, բարձրագոյն դասակարգէն երկու կավմեր՝ Քովենթրի եւ Շեֆիլտ Ուենսդէյ պարտութիւններ կրելով, դուրս մնացին մրցաշարքէն:

Քովենթրի իր դաշտին վրայ 3 - 2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Ա. դասակարգի Չարլթընէն, մինչ Շեֆիլտ Ուենսդէյ իր պարտութիւնը կրեց Բ. դասակարգի Կիլինկհէմէն (3-1), այս վերջինին դաշտին վրայ: Ա. կիսախաղին 1 - 0 արդիւնքով յառաջացած Ուենսդէյ իր երեք կոլերը ստացաւ 12 վայրկեանի ընթացքին (մրցումին վերջին քսան վայրկեաններուն):

Ասթըն Վիլա ապահովեց քառորդ աւարտականի իր տոմսը, 3 - 2 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք իր հիւրը՝ Լիծը: Պենիթօ Քարպոնէ եղաւ իր կավմին աստղը, շնորհիւ իրագործած *հէթրիքին* (32րդ, 59րդ եւ 69րդ): Լիծի կոլերը նշանակեցին Իան Հարթ (13րդ) եւ Էրիք Պաքէ (39րդ):

Չելսի 2 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Լայսթըր Սիթին, շնորհիւ Կուսթաւս Փոյէթի (35րդ) եւ Ժորժ Ուէյի (49րդ) կոլերուն: Լայսթըրի կոլը նշանակեց Մէթ Էլիոթ (90րդ): Երկու կավմերն ալ մրցումը աւարտեցին տասը մարդիկով: Լայսթըրէն կարմիր *քարտ* ստացաւ Սթիւ Ուոլշ (60րդ), իսկ Չելսիէն՝ Տենիս Ուայլ (89րդ):

Էվըրթըն 2 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Փրեսթընը (Բ. դասակարգ), շնորհիւ Տէյվիտ Անսուըրթի (64րդ) եւ Ճօ - Մաքս Մուրի (90րդ) նշանակած կոլերուն:

Ստորեւ Ե. հանգրուանի մրցումներուն *թեքնիք* արդիւնքները (փակագիծին մէջ նշուած են խումբերուն դասակարգերը).

Ասթոն Վիլա - Լիծ 3 - 2
Չելսի -
Լայսթըր Սիթի 2 - 1
Քէմպրիճ (Բ.) -
Պոլթըն (Ա.) 1 - 3
Քովենթրի -
Չարլթըն (Ա.) 2 - 3
Էվըրթըն -
Փրեսթըն (Բ.) 2 - 0
Ֆուլհէմ (Ա.) -
Թրանմիր (Ա.) 1 - 2
Կիլինկհէմ (Բ.) -
Շեֆիլտ Ուենսդէյ 3 - 1

Ստորեւ՝ քառորդ աւարտականի մրցումներուն վիճակագութիւնը (մրցումները տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ 19 եւ 20 Փետրուարին).

Չելսի - Կիլինկհէմ
Էվըրթըն -
Ասթոն Վիլա
Պոլթըն - Չարլթըն
Թրանմիր -
Պլէքպըրն կամ Նիւքէսըլ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ

Ֆրանսայի լիկայի բաժակի մրցաշարքին Բ. հանգրուանի մրցումներուն, Ֆրանսայի Ա. դասակարգի ախոյեանութեան պարագլուխի դիրքը գրաւող Մոնաքօ, իր դաշտին վրայ 3 - 2 արդիւնքով (յետերկարաձգման) պարտութիւն մը կրելէ ետք Սթրազպուրկէն, դուրս մնաց մրցաշարքէն: Նշենք, թէ անցեալ 2 Ապրիլէն ի վեր, Մոնաքօ իր դաշտին վրայ պարտութիւն չէր կրած: Սթրազպուրկի կոլերը նշանակեցին խմբապետ Թեւտի Պերթէն (30րդ) եւ արժանթինցի Տիեկօ Կարայ (107րդ եւ 119րդ), իսկ Մոնաքոյի կոլերը՝ խըրւաթ Տատօ Փըրսօ (90րդ) եւ Լուտովիչ Ժիուլի (111րդ):

Փարիզ Սէն Ժերմէն 1 - 0 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Շաթօրուի դաշտէն (Բ. դասակարգ), շնորհիւ Արսենալի եւ Մարսէյի նախկին յառաջապահ Քապա Տիաուրայի նշանակած «որբ» կոլին (82րդ):

Ստորեւ՝ Գ. հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ֆէյենուրտ Ռոթերտամ - Ակ Ալքմաար 1 - 3
Իւթրէխթ -
Կօ Ըհէտ Իկըլկ (Բ.) 5 - 3
Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն -
Վիթէս Առնհէմ 0 - 2
Ռոտա Քերքրատէ -
Այաքս Ամսթերտամ 1 - 0
Հելմոնտ Սփոր (Բ.) -
Ուիլէմ Թիլպուրկ 1 - 2
Նայմիկընն -
Ռոթերտամ (Բ.) 1 - 0
Տորտրէխթ 90 (Բ.) -
Ռուկենտալ (Բ.) 1 - 0
Վալվիք -
Այնտհովըն (Բ.) 2 - 0

Ստորեւ՝ քառորդ աւարտականի մրցումներուն վիճակագութիւնը.

Ուիլէմ Թիլպուրկ - Ակ Ալքմաար
Իւթրէխթ -
Ռոտա Քերքրատէ
Նայմիկընն -
Տորտրէխթ
Վալվիք -
Վիթէս Առնհէմ

ՍԿՈՎՏԻՈ

Սկովտիոյ ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքի Գ. հանգրուանի մրցումներուն, Ռէյնճըրսկ 2 - 0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Սէնթ Ճոնսթընի դաշտէն, ապահովեց Դ. հանգրուանի իր տոմսը: Արթիւր Նուման (41րդ) եւ Ճիովանի Վան Պրոնքհորսթ (64րդ) նշանակեցին Ռէյնճըրսկի երկու կոլերը:

Տանտի Եունայթըտ 4 - 1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Էրտրիեոնիանսը (Բ. դասակարգ): Երկու կավմերն ալ մրցումը աւարտեցին 9ական մարդիվով (իւրաքանչիւր կավմէն՝ երկու մարդիկ):

Ստորեւ՝ Գ. հանգրուանին արձանագրուած կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքները.

Տանտի Եունայթըտ - Էրտրիեոնիանսը (Բ.) 4 - 1
Սէնթ Ճոնսթըն - Ռէյնճըրսկ 0 - 2
Սելթիք - Ինվըրնըս Թիսըլ (Բ.) յետաձգուած
Տանտի - Այր (Բ.) 0 - 0
Հարթց - Սթենհաուսմուիր (Գ.) 3 - 2
Հիպերնիըն - Տանֆըրմլայն (Բ.) 4 - 1
Սէնթ Միրըն (Բ.) - Ապըրտին 1 - 1
Քուին Օֆ Սաութ (Գ.) - Լիվինկսթըն (Բ.) 1 - 7

Ստորեւ՝ Ե. հանգրուանի մրցումներուն վիճակագութիւնը.

Մորթըն կամ Պրեշին - Ռէյնճըրսկ
Արպրոաթ կամ Մատերուէլ - Տանտի կամ Այր
Հիպերնիըն - Քլայտպէնք
Քլայտ - Հարթց
Սելթիք կամ Ինվըրնըս Թիսըլ - Սէնթ Միրըն կամ Ապըրտին
Պերուիք - Ֆալքըրք
Քիլմառնոք կամ Այրա - Տանտի Եունայթըտ
Փաթրիք Թիսըլ - Լիվինկսթըն

ՖՈՒԹՊՈԼԸ ԱՄԻՍ ՄԸ ԴԱԴԱՐ ՊԼԵՏՔ Է ԱՌՆԷ

ԿԸՍԷ ՊԼԷԹԸՐ

Ֆիֆայի նախագահ Սէփ Պլէթըր Ֆրանսական պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, որ պէտք է մտածել այլեւս՝ ֆութպոլի աշխարհի մէջ Դեկտեմբերը ամիսը դադարի չրջան նկատելու: Այս գծով ան մեծ աշխատանք կը տանի եւ շատ հաւանար է վերջոյ կարելի դառնայ 2004էն սկսեալ նման ծրագիր մը յաջողեցնել՝ ամբողջ աշխարհին համար: Պլէթըրի այս գաղափարին դրական առաջին արձագանգողը եղաւ Միշէլ Փլաթինի:

Պլէթըր նաեւ ըսաւ, որ մօտիկ ապագային ֆութպոլի նոր օրէնքներ որդեգրելու հարց չկայ, թէեւ կողմի յաւելեալ իրաւարարներ ունենալու առաջարկը ինք կը գտնէ տրամաբանական: Ան կ'ըսէ, որ իւրաքանչիւր բերդի ետեւ իրաւարար մը ունենալը կրնայ օգտակար ըլլալ եւ մեծ հարց մը՝ «գնդակը մտա՞ւ, թէ՝ ոչ», կը լուծուի այդ ձեւով:

Վերջապէս, Պլէթըր անգամ մը եւս իր գօրակցութիւնը յայտնեց 2006ի Մոնտիալին Ափրիկէի թեկնածութեան: Ան միշտ ալ կ'ըսէ, որ տեղն է աւելին տալ ափրիկեան երկրի մը՝ Մոնտիալի կագմակերպելու: Յարդ Մարոք եւ Հարաւային Ափրիկէ դրած են իրենց թեկնածութիւնը՝ Անգլիոյ, Գերմանիոյ եւ Պրազիլի կողքին:

ՖԻՇՄԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՕԳՆԵԼՈՒ ՄԱՐԱՏՈՆԱՅԻՆ

ԿԸՍԷ ՊԼԷԹԸՐ

Ֆիֆայի նախագահ Սէփ Պլէթըր յայտնեց, որ իր կագմակերպութիւնը պատրաստ է օգնելու ֆութպոլի բոլոր ժամանակներու մեծագոյն աստղերէն Մարատոնայի, որ կը տառապի թմրամոլութենէն եւ այժմ կը բուժուի Քուպայի մէկ բուժարանին մէջ:

«Մարատոնա մեծ ֆութպոլիստ է, բայց չես կրնար միշտ օգնել մէկու մը, եթէ չ'ուզեր որ օգնես իրեն: Կը մաղթենք, որ օգտակար դառնանք, բայց ոչ հակառակ իր կամքին», կ'ըսէ Պլէթըր եւ կ'աւելցնէ. «Անձամբ չատ տխուր եմ Մարատոնայի վիճակին համար. կը ճանչնամ զինք 1979էն ի վեր, այլ խօսքով՝ կրտսերներու ճափոնի Մոնտիալէն ասդին»:

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԻ ԵՒ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փորթուգալի ֆութպոլի ախոյեանութեան 19րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Փորթօ չկրցաւ յաղթական վերադառնալ Ալվերքայի դաշտէն (10րդ) եւ 1-1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց անոր հետ: Ռիքարտօ Ռամիրէզ նշանակեց հիւրընկալ կագմին եւ մրցումին առաջին կոլը (8րդ), իսկ Խորխէ Քոսթա՝ Փորթոյի հաւասարութեան կոլը (44րդ):

Հակառակ իր արձանագրած այս հաւասարութեան (5րդը այս եղանակին), Փորթօ այժմ չորս կէտի առաւելութիւն մը ունի իր անմիջական մրցակիցին՝ Սփորթինկ Լիզպոնի վրայ, որ մրցում մը նուազ կատարած է:

3րդ դիրքը գրաւող Պենֆիքա 2-1 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Սալկէյրոշի դաշտէն (12րդ), հակառակ անոր, որ հիւրընկալ կագմը Ա. կիսախաղին 1-0 արդիւնքով յառաջացած էր, չնորհիւ Պասիլիս Ալմէյտայի նշանակած կոլին (17րդ): 61րդ վայրկեանին Սալկէյրոշի մարգիկ Ռիքարտօ Ֆերնանտէզ կարմիր քարտ մը ստացաւ, ապա Պենֆիքա նշանակեց իր երկու կոլերը, չնորհիւ Քարէյ Փոպորսքիի (64րդ) եւ Նունես Կոմէշի (81րդ):

Կիմարաէշ թէեւ 2-1 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Ֆարենսէի դաշտէն (15րդ), մնաց 4րդ դիրքին վրայ, իսկ Պոաւիսթա (5րդ) իր դաշտին վրայ 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Քամփոմաիորենսէն (14րդ):

Ստորեւ՝ 19րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Փիլ Վիսենթէ - Պելենենսէշ	1-1
Ամատորա - Էէյրիա	1-1
Սանթա Քլարա - Մարիթիմօ	0-0
Ռիօ Աւէ - Պրակա	2-0
Ալվերքա - Փորթօ	1-1
Սալկէյրոշ - Պենֆիքա	1-2
Փաբենսէ - Կիմարաէշ	2-1
Պոաւիսթա - Քամփոմաիորենսէ	2-1

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ	Կէտ
1.- Փորթօ	*44*
2.- Սփորթինկ Լիզպոն	*40*
3.- Պենֆիքա	*38*
4.- Կիմարաէշ	*34*
5.- Պոաւիսթա	*33*
.....	
16.- Սանթա Քլարա	*16*
17.- Էէյրիա	*16*
18.- Սեթուպալ	*13*

ՊԵԼՃԻՔԱ

Պելճիքայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 21րդ հանգրուանի մրցումներուն պարագլուխի դիրքը գրաւող Անտրլէխթ չկրցաւ յաղթական վերադառնալ վերջին դիրքը գրաւող Լոմմլի դաշտէն, երբ այս վերջինը մրցումին աւարտն առաջ փեճալթիով նշանակեց իր հաւասարութեան (3-3) կոլը:

Ցարդ միայն մէկ պարտութիւն կրած Անտրլէխթ, որ արձանագրած է 14 յաղթանակ, ձախողեցաւ պարտութեան մատնել այն կագմը, որ ցարդ կրած է տասը պարտութիւն եւ արձանագրած... միայն մէկ յաղթանակ:

Անտրլէխթի արձանագրած հաւասարութենէն օգտուեցաւ Ֆ. Ք. Պրիւժ, որ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Ասլոթը (10րդ), ոչ թէ միայն իր եւ Անտրլէխթի միջեւ կէտերու տարբերութիւնը նուազեցուց վեցի, այլեւ բարձրացաւ 2րդ դիրք, երկու կէտով գերազանցելով Կէնքը, որ 5-1 արդիւնքով ծանր պարտութիւն մը կրելէ ետք Սթանտար Լիեժէն (5րդ) նահանջեց 3րդ դիրք:

Հինգ պարտութիւն կրած Ֆ. Ք. Պրիւժ, որ յետաձրգուած մրցում մը ունի կատարելիք (Անտրլէխթի հետ), պիտի փորձէ անպայման յաղթանակ մը արձանագրել (այդ մրցումին) Անտրլէխթէն չհեռանալու համար:

Ստորեւ՝ 21րդ հանգրուանին արձանագրուած մրցումներուն արդիւնքները.

Ֆ. Ք. Պրիւժ - Ասլոթ	3-0
Լիերս - Հարելպէք	2-0
Մուսքրոն - Ուեսթերլօ	2-1
Շարլրուա - Լա Կանթուազ	1-2
Վերպրոյետերինկ Ժիլ - Լոքերէն	3-0
Սէնթ Թրիւտըն - Ժերմինալ Պիրաշոթ	2-0
Լոմէլ - Անտըրլէխթ	3-3
Պեւերէն - Մեքըլէն	2-1
Սթանտար Լիեժ - Կէնք	5-1

ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ	Կէտ
1.- Անտըրլէխթ	*47*
2.- Ֆ. Ք. Պրիւժ	*41*
3.- Կէնք	*39*
4.- Լիերս	*38*
5.- Սթանտար Լիեժ	*38*
.....	
16.- Շարլրուա	*18*
17.- Վերպրոյետերինկ Ժիլ	*15*
18.- Լոմմէլ	*13*

ԻՐԱՆ

13 ՀՐԵԱՅ ԻՐԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ ՔԱՆԻ ՄԸ ՇԱԲԱԹԷՆ

13 հրեայ իրանցիներուն դատավարութիւնը կրնայ յառաջիկայ քանի մը շաբաթներուն սկսիլ, յայտնեց Իրանի պատկերասփիւռի կայանը երէկ:

Ըստ կայանին, դատավարութեան սկսման որոշումը տրուած է խումբ մը դատախազներու կողմէ:

13 իրանցիները ամբաստանուած են Իսրայէլի հաշուոյն գիւնուորական լրտեսութիւն ընելու յանցանքով: Նման յանցանք մը մահապատիժ կ'ենթադրէ Իրանի մէջ:

Իրանցի պաշտօնատարներ չեն բացայայտած լրտեսութեան մանրամասնութիւնները, սակայն անոնց թրդթածրարներուն մէջ նչուած է լրտեսութեան բնոյթը:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԲՐԻՏԱՆԻԱ

200 ՀՈԳԻԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾԸ ՑԿԵԱՆՈՒ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ

Բրիտանիոյ մէջ ամէնէն սարսափագդու ոճրագործ՝ Հարոլտ Շիփման, ընտանեկան բժիշկ մը, երէկ կրկեանս բանտարկութեան դատապարտուեցաւ: Ան 15 կին հիւանդներ սպաննած է՝ հերոյինի ներարկելով:

Ոստիկանութեան աղբիւրներ ըսին, որ 23 այլ ոճիրներու թղթածրարներ կապ ունին ոճրագործին հետ, եւ թէ ան իր 20 տարուան աչխատանքի ընթացքին կրնայ մինչեւ 200 հոգի սպաննած ըլլալ:

Ոճրագործը, որ չորս գաւակներու հայր է, մերժեց ընդունիլ, թէ ինք գործած է ոճիրները:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ.- 26 հոգի սպաննուեցաւ եւ 49 ուրիշներ վիրաւորուեցան փոխադրակառքերու երկու անջատ արկածներու պատճառով: Թուրքիա ունի ինքնաշարժի արկածներու ամէնէն բարձր համեմատութիւնը. թուրքերը հինգ անգամ աւելի արագ կը քշեն քան անգլիացիները, ֆրանսացիները եւ գերմանացիները:

ՊԵՐԼԻՆ.- Ուժեղ հովուն պատճառով արմատախիլ ծառեր սպաննեցին չորս հոգի. իսկ ողողումները նիւթական մեծ վնասներ պատճառեցին Համպուրգ նաւահանգիստին մէջ:

ՊԷՅՃԻՆԿ.- 5,7 ռիխթըր աստիճան երկրաշարժ մը հարուածեց Չինաստանի Զինճիանկ շրջանը. նիւթական եւ մարդկային վնասներ չկան:

ՊՈՒԹՈՒԱՆ ՍԻԹԻ, ՖԻԼԻՓԻՆ.- Առնուազն 11 հոգիներ գոհ գացին ողողումներու եւ աւելի քան 20 հազար ուրիշներ հեռացան իրենց բնակարաններէն, չորս օր տեւած տեղատարափ անձրեւներու արդիւնք հողի սահանքներու պատճառով:

ԱԹԷՆՔ.- 5 ռիխթըր աստիճան ուժգնութեամբ երկրաշարժ մը ցնցեց արեւելեան Եգէականի մէջ Ռոտոս եւ Քարփաթոս կղզիները: Մարդկային եւ նիւթական վնասներ չկան:

ՄՈՍԿՈՒԱ.- Ռուս գիտնական մը հինգ հոգիներ սպաննեց անոնց ինքնաշարժը գողնալու համար: Աւելի ուշ ան անձնասպան եղաւ. գիտնականին ձգած երկտողին մէջ գրուած էր. «Մայր, կը ներես»:

ԱԼՃԷ.- Իսլամ արմատական վիճեալներ կառավարութեան համակիր 11 պահակներ սպաննեցին, յայտնեց «Լիւքերթէ» օրաթերթը: Զինեալները յարձակում գործած են պահակներուն կեդրոնին վրայ Առիսի մէջ եւ թակարդի մէջ ձգելով պանդուխտ՝ սպաննած են:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

Միւս կողմէ, վճռաբեկ ատեանին մօտ պատախազ Ամին Պուն Նասսար երէկ որոշեց ապրերու այրման Պուրճ Համուտի գործարանին գծով արգելափակել երեսփոխան Հապիպ Հաքիմը, գեղծարարութեամբ պետական գումարներ մսխելու յանցանքով: Ան նաեւ որոշեց արգելակել Մեթնի քաղաքապետութեանց համախմբումի երկրաչափներէն՝ Ռիատ Հայիթը, որ կը մեղադրուի երեւակայական վնասներու մասին պաշտօնական անճիշդ տեղեկագիր պատրաստելու յանցանքով:

Դատախազը որոշեց կեցութեան երաշխաւորութեամբ ազատ ձգել ելեմուտքի նախկին պետական նախարար Ֆուատ Սինիորան, եւ ձերբակալման հրահանգ տուաւ երկրաչափ Ժորժ Նաժարի դէմ:

Դատախազ Պու Նասսար Հաքիմը, Հայիթն ու Սինիորան երէկ հարցաքննելէ ետք այս թղթածրարը յղեց դրամական հարցերու դատախազութեան, կատարելու համար անոր առնչութեամբ անհրաժեշտ հետաքննութիւնները:

2000Ի ՊԵՏԱԿԱՆ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

որ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Տէյվիտ Սաթըրֆիլտ նախանցեալ օր իրեն փոխանցած է, թէ Իսրայէլ կը հերքէ այն տեղեկութիւնները, թէ նոր սահմանագիծ կը ճշդէ, բայց բացատրութիւն չէ տուած իր չարժումներուն մասին:

«Նոյնիսկ եթէ Սուրիա - Իսրայէլ համաձայնութիւն ստորագրուի եւ սահման ճշդուի, լիրանանեան դիմադրութիւնը պիտի չարունակուի, որովհետեւ սահմանի փոփոխութեան փորձը կ'իմաստագրկէ ՄԱԿի թիւ 425 որոշումը», նկատել տուաւ Պըրրի, աւելցնելով, որ այսօր վարչապետ Սելիմ Հրսի հետ պիտի քննարկէ սահմաններու գծով ՄԱԿի դիմելու ընտրանքը:

ԴԸԲՄ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ ԸՆԴԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պըրրիի հետ տեսակցելէ ետք, ելեմուտքի նախարար Ժորժ Գրըմ քննադատեց ընդդիմադրութիւնը, որ «պիւտճէի թուանշաններով կը խաղայ»: Ան յայտնեց, որ ելեմուտքի նախարարութիւնը հաղորդագրութեամբ մը պիտի հերքէ այդ «թուային խաղեր»ը, որոնց նպատակն է հանրային կարծիքը գրաւեցնել անտեղի եւ երկրորդական հարցերով: Գրըմ մաղթեց, որ խորհրդարանի ժողովներուն պատասխանատու մօտեցումով կը քննարկուի պետական պիւտճէն, «որովհետեւ կառավարութեան տնտեսական ու դրամական քաղաքականութիւնը առողջ է»:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐ - ԻՍՐԱՅԷԼ...

Շարունակուած Ա. էջէն

բաժնուած Երուսաղէմ մը. սակայն կրնայ համաձայն գտնուիլ «Միացեալ Երուսաղէմ մը բաժնեկցելու գաղափարին»: «Այս հարցը կրնայ լուծուիլ. սակայն անհրաժեշտ է, որ պահպանուի Երուսաղէմը Իսրայէլի մայրաքաղաքը ըլլալու սկզբունքը», նշեց ան:

Պաղեստինցի պաշտօնատարներու համաձայն, պաղեստինեան իշխանութիւնը երկու ամիս առաջ վերջած է Իսրայէլի մէկ ոչ պաշտօնական առաջարկը՝ արեւելեան Երուսաղէմը բաժնելու: Պաշտօնատարները ըսին, որ Իսրայէլ առաջարկած է կրօնական վայրերէ հեռու շրջանները եւ պարապապատ հին քաղաքը կարելի է յանձնել պաղեստինցիներուն:

ԱՐԱՖԱԹԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՅԱՅՏՆԻ

Եասէր Արաֆաթ երէկ Տաւոսի մէջ ցաւ յայտնեց, որ բանակցութիւնները չափազանց դանդաղ կ'ընթանան: Ան նշեց, որ խաղաղութիւնը կրնայ նպաստել Միջին Արեւելքի տնտեսութեան բարգաւաճման:

Արաֆաթ ըսաւ, որ պաղեստինցիները պէտք է կարենան իրենց իրաւունքները ձեռք ձգել. ինչ կը վերաբերի ջուրի եւ այլ բնական հարստութիւններու, որպէսզի կարենան հիմ դնել իրենց պետութեան: Ան նաեւ յոյս յայտնեց, որ ի վերջոյ կարելի կ'ըլլայ ամբողջական եւ մնայուն խաղաղութիւն մը հաստատել Միջին Արեւելքի մէջ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Նախագահ Լահուտ Կ'ընդունի Կեդր. Դրամատան դրամատուներու վերահսկողութեան յանձնախումբի անդամ մը:

Ժիհատ Սալիպա եւ Քամալ Սըմահա երէկ նախագահ Լահուտի դիմաց կատարեցին իրենց պաշտօնի ստանձնման օրէնքի ճշդած երդումը:

Հանրապետութեան նախագահը նկատել տուաւ, որ այս պաշտօնին պատասխանատուութիւնը ստանձնելու համար անհրաժեշտ է վարչական գործունէութեան մէջ բարոյական բարձր գիտակցութիւն եւ նախանձախնդրութիւն՝ Լիբանանի նպարտութիւն ներշնչող դրամատնային մարզին նկատմամբ:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ռուս զինուորներ կը պատրաստուին...

Մոսկուայի մէջ, պաշտպանութեան նախարար Իկոր Սերկեեւ ռուսական լրատու գործակալութիւններու ըսած է, թէ անձնատուութիւնները «իրագործումի մը առաջին նշանն են՝ Կրոզնին ապատագրելու գործողութեան մէջ»:

Մինչ այդ, նախարարութեան մէկ բանբերը երէկ ըսաւ, որ ձիւն մաքրող կառք մը վառելանիւթ լեցնող խողովակի մը բախած է եւ 15 միլիոն տոլար արժող *3 «Սուխոյ-24»* տիպի ռմբաձիգ օդանաւեր կրակ առած են: «Չեչենիոյ բոլոր գործողութիւններուն ընթացքին վիճուորական 3 օդանաւ կորնցուցինք եւ այժմ մէկ ժամուան մէջ 3 ուրիշներ կորնցուցինք», ըսաւ բանբերը:

(ՌՈՅԹԵՐ)

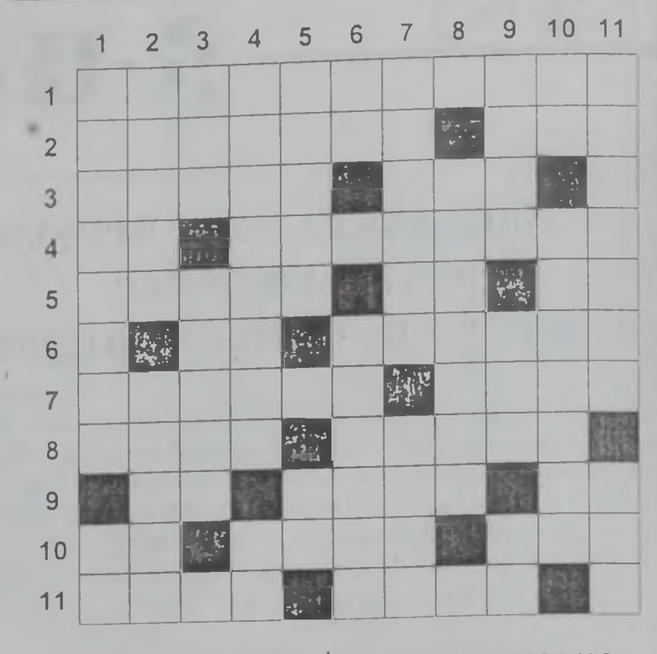
ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշերու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եուրօ	0.9702
Քանատական տոլար	1.4449
Գերմանական մարք	2.0151
Հոլանտական ֆլորէն	2.2705
Զուիցերիական ֆրանք	1.6562
Պելճիքական ֆրանք	41.562
Իտալական լիր	1994.92
Ճապոնական եէն	107.37
Շուէտական քորոն	8.8604
Նորվեկիական քորոն	8.342
Դանիական քորոն	7.6369
Մէկ սրերլին	1.615

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4480

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

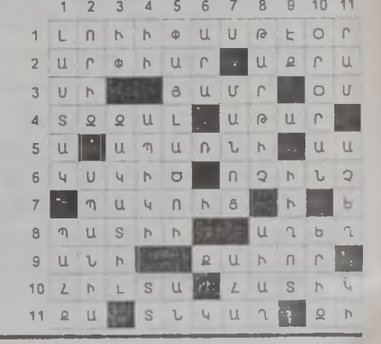
ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. 969ին պաշտօնանկ եղած հայ կաթողիկոս:
2. Բարեդրուժ, երախտամուռաց - Յաստկաքար:
3. Արական անուն - Ձիւղ:
4. Ապամանդ - Հայաստանի աստղապիտարանին պտնուած վայրը:
5. Ոսին - Քինախնդրութիւն - Ցուցական ածական:
6. Փոքրացնող մասնիկ - Զեռք բերել:
7. Ետին դարձած՝ ոչխար - Դառնահամ:
8. Թուր - Դ. դարու հեթետիկոս (հակ.):
9. Կրկնուած բաղաձայններ - Ընտանի անասուն - Ձայնակից տառեր:
10. Գրարար ո ւր - Բթամիտ, չուտ չմրմրնող - Իգական օտար անուն:
11. Արդարեւ, Մարտունիի գիւղերէն:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Անուանարկ, տրխրահուչակ - Այրուբենէն:
2. Կիտուած - Ստամոքսի խողովակ:
3. Մաղ - Դուռի թեւ:
4. Սեմական ժողովուրդի մը վերարերեալ - Նմանաձայն գիրեր:
5. Ունայն - Իրերայաջորդ տառեր:
6. Ցաւի ճիչ - Մեծ Հայքի Ադժնիք Նահանգի ժ. գաւառը:
7. Լերան ոտք - Պարանոց:
8. Ռուսիոյ կոգիներէն:
9. Շրջուած՝ կերպաս - Տագերկին - Կրկնուած ձայնաւորներ:
10. Իրերայաջորդ գիրեր - Մաքուր,
11. Հասկնալի - Ճամբայ:

ԹԻՒ 4479 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական լիրթոսկի	33.43 - 36.45 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պաւարէյեան տինար	3996.70 - 3998.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4950.95 -4952.29 լ.ո.
Յորդանեանեան տինար	2119.54-2121.58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	408.92 - 410.97 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	400.10 - 402.10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3935.82 -3938.86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412.94 - 414.96 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	438.18- 440.22 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2446.70 - 2448.50 լ.ո.
Գերմանական մարք	754.65 - 756.49 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	669.16 - 671.75 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	223.17 - 225.75 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	916.25 - 918.30 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	35.12 - 37.09 լ.ո.
Դանիական քորոն	230.21 - 250.10 լ.ո.
Շուէտական քորոն	170.44 - 172.46 լ.ո.
Սպանական փեզէթա	8.78 - 9.83 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0365 - 0.0370 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2566.47 - 2568.49 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	758.68 -760.78 լ.ո.
Ճապոնական հազար եէն	14034 - 14036 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2450 - 2452.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1501.00 - 1514.00 լ.ո.
Քանատական տոլար	1039.11 - 1041.86 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	954.30 -956.41 լ.ո.
Եուրօ	1477.91 -1479.93 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	85,000 - 90.000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	85,000 - 90,000 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	75,000 - 80,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	555,000 - 565,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	14,750,000 - 15,525,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	281,11S - 283,13 S
Մէկ օնս արծաթ	5,24 S - 5,26 S

● ՍՈԼԻՏԵՐԻ ԲԱՆԱՁՆԵԹՈՒԹԻՒՆԸ

	Գիշի Ա. ճշդում	Գիշի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	8 3/8	8 3/8
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	8 3/4	8 3/4